

L'obra de Mat Collishaw és a priori accessible, atractiva i plaent. Però es refereix sempre al món real, i aquest no sempre és agradable. El món natural, que els humans hem tendit a "cosmetitzar" en el nostre imaginari, pot ser també un mitjà molt hostil, cruel i difícil; i és aquest aspecte el que li resulta a l'artista molt més interessant per fent una analogia amb la psique humana. La naturalesa i la història natural apareixen en les obres de Collishaw sovint de manera sinistra, sense edulcorar, i amb això ens enfronta a nosaltres mateixos, als nostres actes i la nostra moral.

La videoinstal·lació *Retrospecte* (2010) obre l'exposició. L'artista ens presenta la natura en un altar: recrea un món oníric de conte de fades on es fusiona el bé i el mal, allò sagrat i allò profà, l'amor i la violència presents tant a la natura com en els éssers humans. Al loop van succeint-se imatges que il·lustren els extrems de la natura, on hi té cabuda tant allò que ens resulta agradable com allò que ens incomoda o ens fa por. També hi apareixen situacions propiciades per l'acció dels humans, que alteren el ritme natural.

Collishaw utilitza amb freqüència imatges de la tradició artística occidental que han esdevingut icones. A través del llenguatge actual, exposa la realitat contemporània i el pes de la història, el subconscient i l'arcaic; la tradició i la seva negació. Parla també de la reutilització i transformació de les imatges, així com de seva impermanència. A *The End of Innocence* (2009), pertanyent a la col·lecció de la Fundació Sorigué, dos retrats del Papa Innocenci X realitzats per Diego Velázquez primer i Francis Bacon segles després. La imatge del Papa no queda en cap moment fixada, sinó que flueix en forma de cortina de píxels que cau de manera incessant. La peça es presenta com una al·legoria d'un tema tant actual com és la desintegració de les imatges en punts de llum, fàcilment intercanviables, que comporta una pèrdua de contacte directe amb els referents originals. *The Corporeal Audit* (2012) cedeix tot el protagonisme a la llum. S'hi representa la figura d'un Crist jacent, imatge llargament representada en la tradició artística occidental. En aquest cas, la figura és un relleu en negatiu, que pren volum fragment a fragment gràcies a una barra de llum que la recorre incessantment – evocant la tècnica de les litofanies victorians –. El procés que segueix la llum, fred i mecànic, com si fos un escaneig o una ressonància magnètica, es contraposa a la misticitat de la figura del Crist.

Les pintures de la sèrie *Expiration paintings* (2016), són una reflexió sobre l'art en l'era de la reproductibilitat digital. Per les seves creacions, Collishaw sovint imprimeix fotografies d'obres d'art que li serveixen d'inspiració. Quan s'acaba la tinta, la imatge queda tallada i hi apareixen franges dels colors primaris. Per a aquesta sèrie, reproduïx a l'oli deliberadament aquests imprevistos, emfatitzant la idea de què, sigui quin sigui el seu mètode de creació, una obra d'art és sempre una construcció mecànica, una il·lusió. *Columbine* (2018) parteix d'un original d'Albrecht Dürer de 1526 on es mostra una aquil·lègia. Collishaw dóna vida a la peça, fent que les tiges de la planta es vegin bressades per una brisa suau, sense que succeeixi res més, en un moviment subtil però constant. L'aquil·lègia, la planta representada, ens permet parlar de la transitorietat de la vida i de com a la natura existeixen éssers aparentment delicats, fràgils, però que a la vegada poder ser perillosos i letals.

Mat Collishaw aconsegueix que l'espectador es converteixi en el seu còmplice involuntari al gaudir d'alguna fet amb elements de crueltat o degradació. La història de l'art està plena d'exemples d'aquest fenomen: pintures de sacrificis, patiment i tortura, que produeixen en l'espectador una sensació de plaer o delit estètic. *Black Mirror* és una sèrie que l'artista va fer basant-se en els miralls negres, objectes luxosos i preuats per diferents cultures al llarg de la història. Collishaw capta figures aïllades de composicions d'altres artistes i les anima de manera molt subtil darrera d'un mirall de vigilància emmarcat amb vidre de Murà. L'animació creada no desenvolupa cap acció dels protagonistes, sinó que les eternitza. A *Hydrus* (2014) apareix David sostenint el cap del gegant Goliath, pintats originalment per Caravaggio. L'escena representada és gloriosa, però a la vegada mostra

un elevat grau de violència. Davant seu, a *Andromeda* (2017), s'eternitza un instant d'adversitat i angoixa, l'instant de captiveri del personatge mitològic. La sèrie fotogràfica *Last Meal on Death Row, Texas* (2011) es presenta a la manera de natures mortes hispanes i flamenques del segle XVII, tot i que en realitat es tracten de fotografies dels últims sopars sol·licitats per condemnats a mort la nit abans de ser executats. L'obra mostra com Collishaw aplica el pes de la història de l'art i de la religió per fer reflexionar sobre temes contemporanis complexos i emotius, com és la vigència de la pena capital o la mòrbida curiositat que la informació d'aquest tipus suscita en l'espectador.

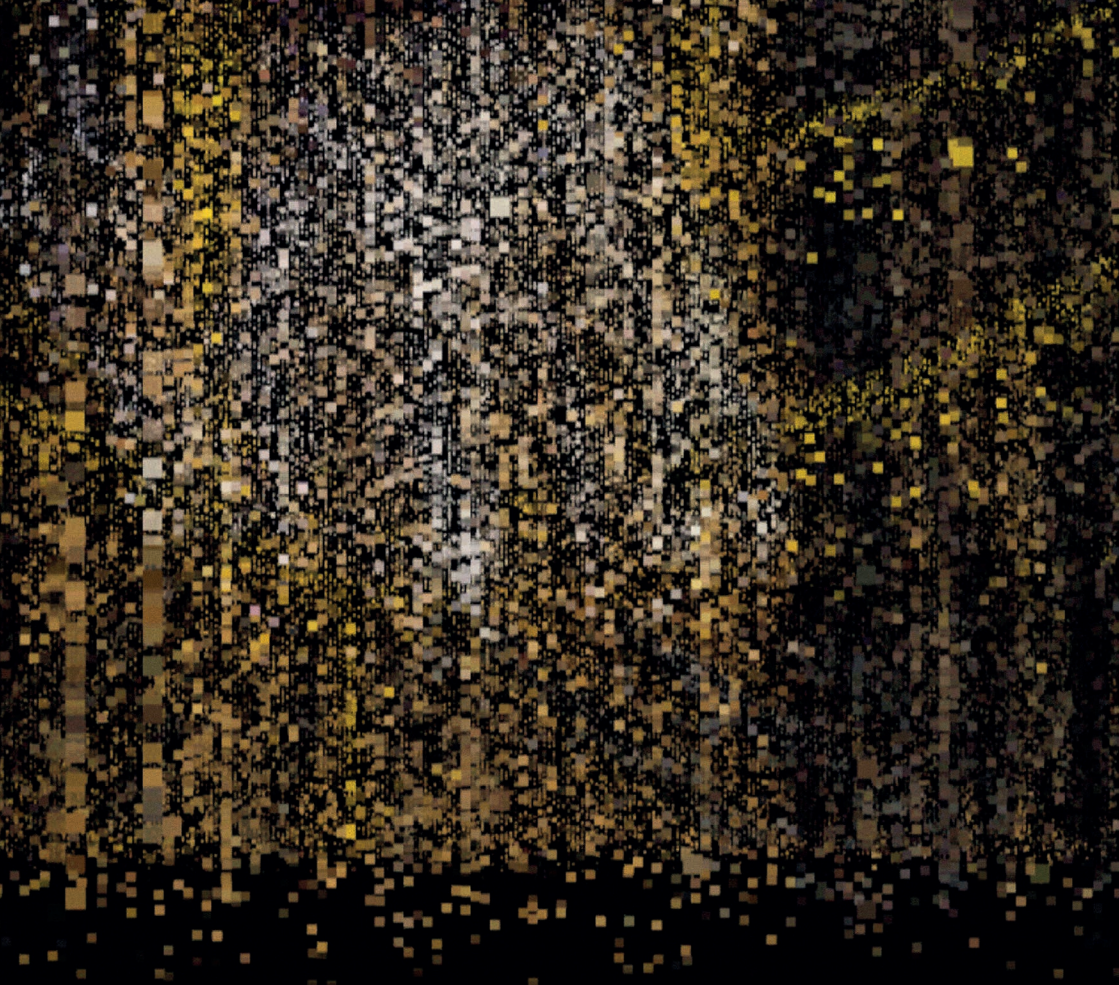
A *Seria Ludo* (2016) l'artista crea un zoòtrop, una joguina òptica que data d'època victoriana, en forma de làmpada d'aranya que comença a girar incrementant la seva velocitat, fins que la llum estroboscòpica s'acciona i permet observar una escena caòtica, on 180 figures es mouen frenèticament en el què sembla ser una bacanal. Per tant, s'observa una festa, una escena de descontrol i llibertinatge, però també un acte que acaba semblant vulgar i decrepit. Una altra peça on l'artista treballa amb els efectes òptics és *The Pineal Eye* (2016), una obra sòbria i immòbil que utilitza el cercle, la forma més pura de totes. L'escultura està formada per dos miralls parabòlics col·locats un damunt de l'altre. Dins seu s'amaga una representació romana de la Caritat. Mentre l'espectador camina al voltant de l'escultura, la figura va apareixent i desapareixent, i la seva dimensió, aparentment, va variant.

Antique (1994) està inspirada en la pintura *Experiment amb un ocell en una bomba d'aire* (1768) de l'artista britànic Joseph Wright de Derby. El llenç presenta un experiment on s'investiga sobre la viabilitat de la vida en condicions de buit: un ocell, que irremeiablement morirà, apareix tancat en una campana de vidre. Collishaw recrea aquest escenari a partir de la projecció d'una filmació d'un canari dins d'una campana de vidre, atrapant virtualment l'animal. L'artista torna a qüestionar aquí les relacions d'autoritat que històricament els humans han exercit sobre elements de la natura.

A través de la sèrie fotogràfica *Insecticide* (2009) l'artista reflexiona sobre la bellesa i la destrucció. Les imatges que la componen presenten papallones i arnes escanejades i ampliades a gran escala, impreses sobre un fons negre. La sèrie evoca la passió pel col·leccionisme de papallones que va despertar-se en època victoriana, moment en què van començar a caçar-se per estudiar-les, però també per a posseir-les pel propi gaudi.

The Venal Muse (2012) presenta un conjunt de plantes tancades en urnes de vidre, com petites relíquies. A priori, semblen exòtiques i atractives, però quan un s'hi acosta descobreix que les flors, que semblen fetes de carn, estan plenes de llagues, ferides i cicatrius i acaben sent repulsives. A la vegada, s'observa com la terra en la que han nascut està plena de residus, completament contaminada. L'obra *Fading Memories of the Sun* (2011) pertany a la sèrie *Burning Flowers* i hi apareix un ram de clavells que estan en flames. Les nocions d'il·lusió, seducció i destrucció es fusionen quan el foc ens sembla perillós, però a la vegada atractiu, esvaint així els límits entre seducció i repulsió, realitat i artificio. L'artista planteja una metàfora de la naturalització i acceptació de la manipulació de les flors, la qual als nostres ulls s'acaba convertint en la seva essència i finalitat.

The Centrifugal Soul (2016) està inspirada en la teoria homònima del psicòleg evolucionista Geoffrey Miller, basada en la idea de que el fet que es tendeixi a projectar públicament tant d'un mateix cap a l'exterior, esperant agradar i atreure als altres, genera un gran espai en blanc al mig que fa que no quedi gaire en un mateix que els amics o amants puguin descobrir a llarg termini. El zoòtrop presenta tot un conjunt d'aus del paradís, aus exòtiques, realitzant danses d'aparellament. L'obra ofereix una demostració captivadora de com la diversitat estètica ha evolucionat a través de la selecció sexual i també reflecteix el continu examen de l'artista del nostre insaciable apetit per l'estimulació visual.

MAT COLLISHAW

THE END OF INNOCENCE

FUNDACIÓ
SORIGUÉ

20.09.19 — 26.04.20

L'exposició

Mat Collishaw. The End of Innocence ens convida a reflexionar sobre la relació dels humans amb l'entorn natural i l'entorn digital, emfatitzant aquelles situacions i problemàtiques que condicionen l'actualitat i la manera que té la societat de processar-les i enfrontar-s'hi. A la vegada, permet parlar de la nostra manera de codificar aquests estímuls externs i de categoritzar-los en base a la nostra percepció.

El repàs a les obres mostra com l'artista incorpora a la seva producció alguns dels grans temes i preguntes que han acompanyat l'individu al llarg de la seva història, entre ells, la preocupació pel pas del temps. Amb aquests temes hi conviuen d'altres tan actuals com la distorsió de les imatges, la banalització de la mort i l'emergència ecològica present al planeta.

Collishaw reconeix la naturalesa humana com bona i dolenta a la vegada, pretén explorar el mal inherent en tots nosaltres, creient que afrontar-nos a la nostra psique amb honestedat podria ser el primer pas per fer del món un lloc millor. A través de les seves creacions, provoca que els espectadors sentin a la vegada atracció i rebuig, intriga i horror, vergonya i complicitat.

Mat Collishaw
The End of Innocence

Retrospectre

2010

Collishaw evoca de manera poètica l'esperit artístic del revolucionari cineasta soviètic Sergei Paradjanov (1924 – 1990), creant un món de conte de fades on es fusionen el bé i el mal, lo sagrat i lo profà, l'amor i la violència presents a la natura i als éssers humans. Les imatges que van succeint-se dins d'aquest altar il·lustren els diversos extrems de la natura.

FUSTA, VIDRE, ACER, MIRALL DE VIGILÀNCIA, PROJECTOR
350 X 600 CM

The End of Innocence

2009

L'obra presenta el retrat del Papa Innocenci X creat per Velázquez, i la posterior reinterpretació que en va fer Francis Bacon. En un estat constant de transformació, les imatges apareixen i desapareixen darrere d'una cortina de pluja digital. Collishaw trasllada la poderosa imatge a l'època actual i l'eleva al món intangible de les dades, consumida pel l'èter de la tecnologia digital, que amenaça amb convertir-se en la nova divinitat omnipotent.

DISC DUR, PROJECTOR, PANTALLA
DIMENSIONS VARIABLES

The Corporeal Audit

2012

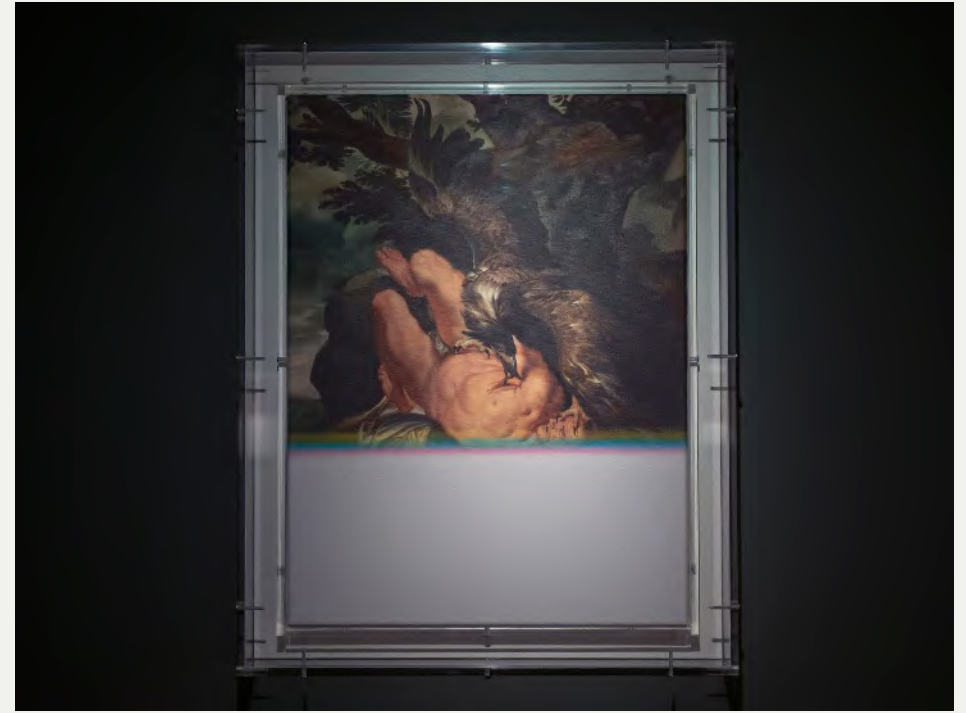

Escultura en relleu negatiu on apareix un Crist jacent, imatge altament representada en la tradició artística occidental. Una barra de llum horitzontal travessa la imatge verticalment i la il·lumina, fragment a fragment, generant un efecte espectral. El procés, fred i mecànic, com si es tractés d'una ressonància magnètica o d'un escaneig, es contraposa a la misticitat de la figura.

CORIAN, ACRÍLIC, ACER, IL·LUMINACIÓ, CIRCUIT ELÈCTRIC
170 X 90 X 16 CM

Expiration Paintings

2016

Les pintures d'aquesta sèrie són una reflexió de l'art en l'època de la reproductibilitat digital. L'artista fa al·lusió directa al procés d'interrupció al qual es veu sotmesa una imatge quan la tinta s'acaba a mitja impressió. Les franges de tinta emfatitzen l'aspecte d'una imatge que, sigui quin sigui el seu mètode de producció, sempre és en certa manera una construcció mecànica, una il·lusió.

OLI SOBRE LLENÇ, METACRILAT, FUSTA
DIMENSIONS VARIABLES

Columbine
2018

La peça anima una aquarel·la d'Albrecht Dürer del 1526, *Columbine*, conservada actualment a l'Albertina de Viena. Collishaw fa que les tiges de la planta es vegin bressades per una brisa suau, en un moviment subtil però constant, introduint així l'element del temps i fent referència al tema de la *Vanitas* o la fugacitat de la vida. L'aquilègia, la planta representada, fa al·lusió aquesta transitorietat de la vida, doncs només floreix una vegada al llarg de la seva existència i, a més, és verinosa.

MARC DE FUSTA, PANTALLA LCD, VENTILADOR I REPRODUCTOR MULTIMÈDIA
128 X 98 X 12 CM

“Creo imatges per
examinar com informen
i distorsionen la nostra
interfície amb el món...”

L'artista

Mat Collishaw (Nottingham, 1966) viu i treballa a Londres. Graduat al Goldsmith's College el 1989, es relaciona amb una important generació de joves artistes britànics contemporanis coneguts com "Young British Artists". El 1990 exposa per primera vegada en solitari, i el 1997 forma part de la transcendental mostra "Sensation: Young British Artists From the Saatchi Collection" a la Royal Academy de Londres. La primera obra amb la qual guanya renom, *Bullet Hole* (1988), presenta una ampliació d'una ferida, marcant així la inclinació de l'artista per les imatges que són visceralment impactants i estranyament atractives.

La seva extensa producció recull pintura, fotografia, vídeo i instal·lacions. Per a crear les seves obres d'art utilitza una combinació de diferents materials, tècniques i elements tecnològics.

La Fundació

La Fundació Sorigué impulsa la vocació de retorn del grup empresarial Sorigué, un grup referent en els sectors de la construcció, els serveis urbans, l'enginyeria i la tecnologia de l'aigua i els materials, compromès des dels seus orígens amb la innovació i la sostenibilitat.

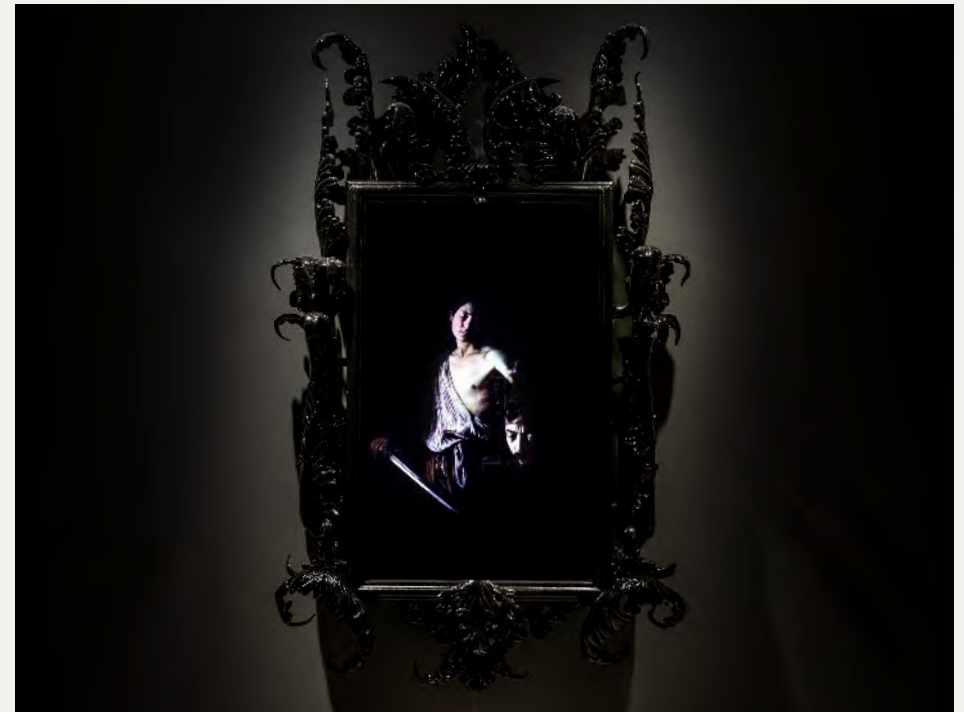
La fundació duu a terme activitats en l'àmbit social, cultural i educatiu, i posseeix una de les col·leccions d'art contemporani més reconegudes d'Espanya. A la seva seu de Lleida, la Fundació Sorigué programa exposicions temporals enfocades a apropar la creació artística contemporània a tots el públics a través d'artistes com Antonio López, Wim Wenders, Chiharu Shiota, Oscar Muñoz i Mat Collishaw. La vocació didàctica i educativa de la fundació es canalitza mitjançant una sèrie d'activitats paral·leles a les exposicions i en una activa política de préstecs a institucions nacionals i internacionals.

De l'evolució natural de la col·lecció sorgeix PLANTA, un innovador projecte que, ubicat al complex industrial de La Plana del Corb a Balaguer, uneix la visió empresarial del grup amb la seva forma d'entendre el retorn a través de l'art. En aquest espai hi conviuen l'activitat empresarial amb centres per a la investigació i divulgació del coneixement, així com espais artístics i arquitectònics únics, en els quals actualment s'hi presenta l'obra d'artistes com Juan Muñoz, William Kentridge, Anselm Kiefer i Bill Viola. Aquest projecte és un símbol de futur tant per a la col·lecció com per al propi grup empresarial, un motor per a l'impuls del talent artístic i una inesgotable font de coneixement.

“...perquè crec que si la naturalesa és un baròmetre del que passa a la Terra, la malaltia és indicativa del que passa amb el planeta en què vivim ara.”

Black Mirror. Hydrus

2014

Collishaw capta figures aïllades i les anima de manera molt subtil darrera de miralls de vigilància emmarcats en un elaborat marc de vidre de Murano. En aquest cas, parteix de *David amb el cap de Goliath*, obra original de Caravaggio. Les pintures de Caravaggio transformaven un individu en una icona religiosa, immortalitzant-la. L'artista expandeix aquest moment fent-lo aparèixer segles més tard, en moviment, davant nostre.

VIDRE DE MURANO, MIRALL DE VIGILÀNCIA, PANTALLA ULTRA-HD, FUSTA, ACER, LACA
260 X 160 X 40 CM

Andromeda

2017

Protagonitza la peça una imatge icònica, molt representada en la història de l'art occidental, una figura femenina en captiveri representada en un moment d'adversitat màxima, a l'espera de la mort. Collishaw parteix d'un original del segle XIX, de l'artista Vlaho Bukovac, prolongant aquest moment interminable de dramàtica tensió a través de l'animació.

VIDRE DE MURANO, MIRALL DE VIGILÀNCIA, PANTALLA ULTRA-HD, FUSTA, ACER, LACA
250 X 130 X 35 CM

Last Meal on Death Row. Texas

2011

La sèrie consisteix en tretze fotografies creades a la manera dels bodegons hispans i flamencs del segle XVII, gènere que tradicionalment comportava associacions de domesticitat i intimitat, encara que també actuava freqüentment com a *memento mori*, recordatori de la transitorietat de la vida.

En aquest cas, els bodegons mostren els últims sopars sol·licitats per condemnats a mort la nit abans de ser executats. Actuen, per tant, com a retrat o memorial dels difunts.

SERIE FOTOGRÀFICA DIGITAL C-PRINT
DIMENSIONS VARIABLES

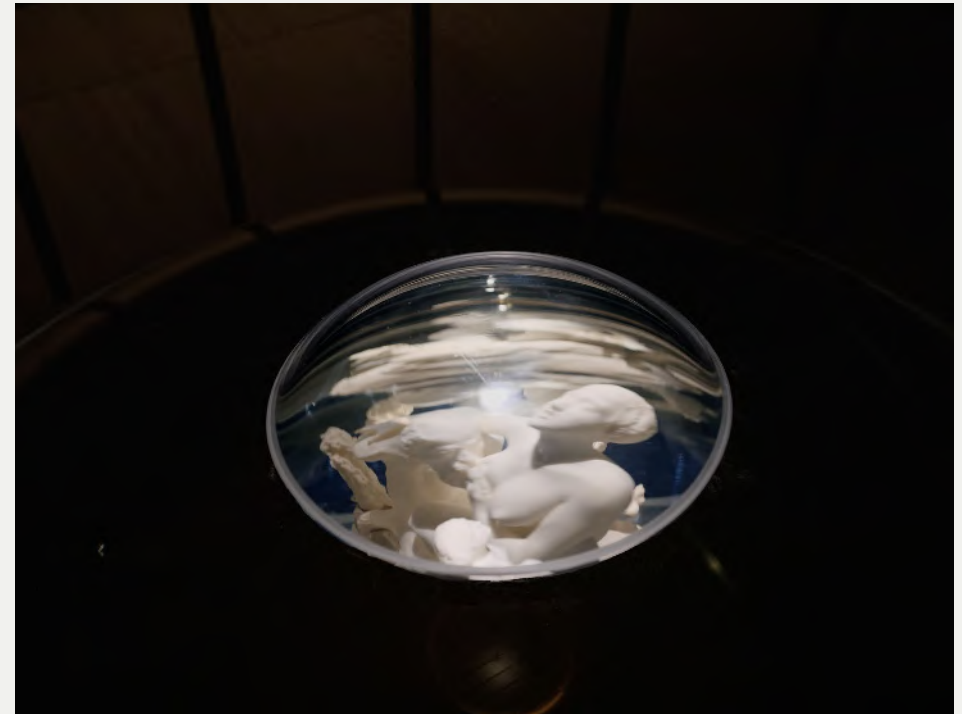
Seria Ludo
2016

L'obra és un zoòtrop 3D, una joguina òptica en forma de làmpada d'arany que comença a girar incrementant la seva velocitat fins que una llum estroboscòpica anima l'espectacle, revelant així una escena de caos i descontrol: 180 figures es mouen frenèticament en el què sembla ser una bacanal. Una escena d'exaltació i llibertinatge, però també un acte decrepit i vulgar, fins i tot de desesperació, doncs no se sap quan acaba.

ACRÍLIC, ALUMINI, LLUMS LED, MOTOR, RESINA, ACER, PINTURA, CERA
343'9 X 375 X 375 CM

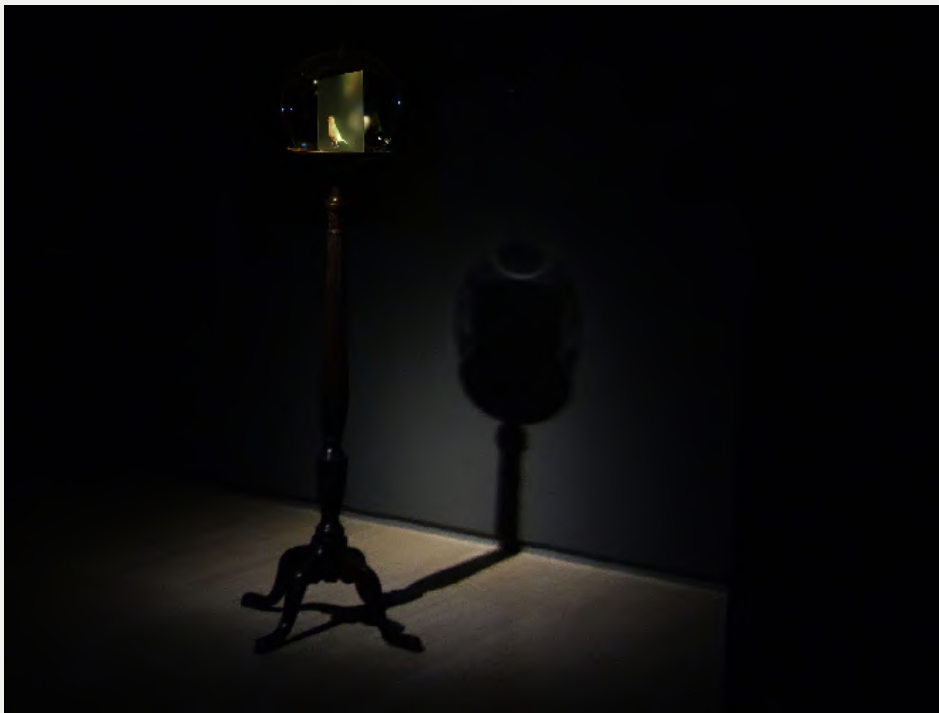
The Pineal Eye
2016

Originalment creada per als jardins Fountains Abbey & Studley Royal Water Garden de Yorkshire, Regne Unit, *The Pineal Eye* és una obra immòbil i sòbria, que utilitza el cercle, la més pura de les formes. L'escultura està formada per dos miralls parabòlics col·locats un damunt de l'altre. L'efecte òptic resultant és el miratge d'una escultura amagada al seu interior, la representació romana de la Caritat.

ACER, ALUMINI, MIRALL ACRÍLIC, RESINA, GUIX
70 X 120 X 120 CM

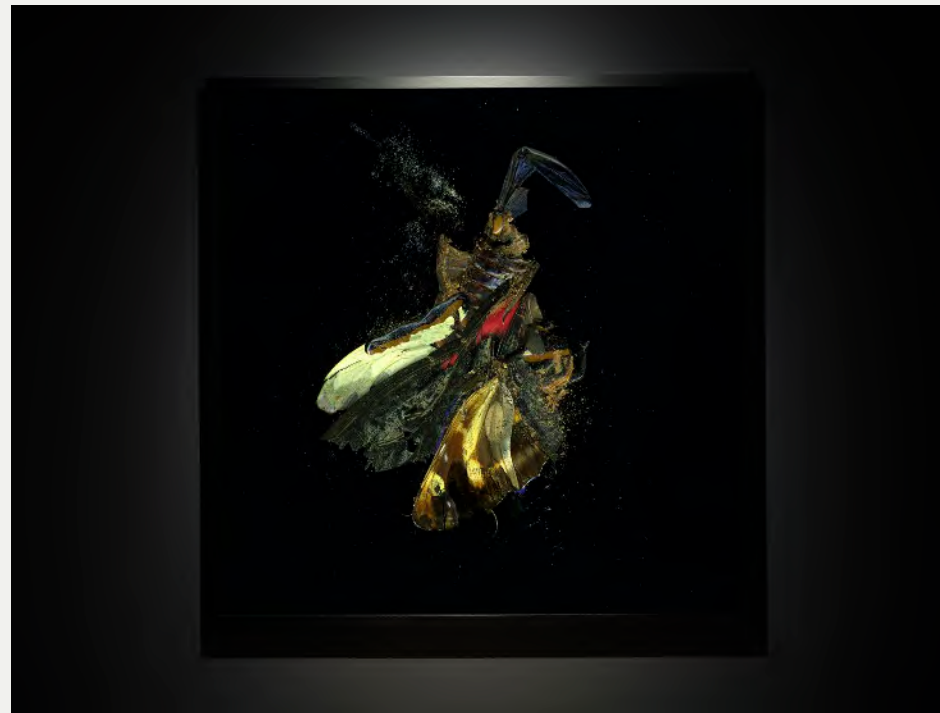
Antique
1994

Collishaw s'inspira en una pintura de Joseph Wright of Derby, on es representa l'experimentació amb un ocell tancat en una bomba d'aire, per tal de comprovar si, sotmès al buit, podria seguir vivint. Els adults que presencien l'escena es mostren fascinats, mentre una nena plora desconsolada per l'ocell. A la recreació virtual de Collishaw, es presencien els intents frustrats de l'ocell per escapar, i també el seu angoixant, encara que a la vegada satisfactori, confinament.

FUSTA, VIDRE, ACER, PROJECTOR
177'8 X 35'5 X 35'5 CM

Insecticide
2006 - 2014

En aquesta sèrie Collishaw reflexiona sobre la bellesa i la destrucció. Cada una de les composicions conté una explosió de colors vius i textures riques i evocadores. Es tracta, però, de papallones aixafades i escanejades, les quals s'han ampliat. Per tant, les obres mostren cossos sense vida, suspesos en la foscor i, tanmateix, il·luminats per les vibrants tonalitats de les seves ales trencades, belles i tràgiques a la vegada.

SÈRIE FOTOGRÀFICA DIGITAL C-PRINT
DIMENSIONS VARIABLES

The Venal Muse

2012

Una sèrie de flors exòtiques, que prenen nom d'un poema de Baudelaire estan tancades en vitrines, conservades i exposades com exemplars rars. A primera vista semblen atractives, però mirant-les de prop, els seus pètals tenen aparença de carn humana, amb llagues i cicatrius. Les flors, malaltes, neixen d'una terra nociva per a elles, completament contaminada.

RESINA, ESMALT, FUSTA, VIDRE I ACER
163 X 52 X 52 CM

Fading Memories of the Sun

2011

L'obra pertany a la sèrie *Burning Flowers* (Flors en flames). Les nocions d'il·lusió, atracció i destrucció es fusionen quan el foc envolta les flors. Aquesta sèrie permet també reflexionar sobre la naturalització de la manipulació de les flors, la qual sembla convertir-se en la seva pròpia essència i finalitat.

FOTOGRAFIA DIGITAL C-PRINT
220 X 183 CM

The Centrifugal Soul

2016

El zoòtrop, replet d'aus del paradís representant balls d'aparellament i colibrís pol·linitzant flors, està inspirat en la teoria de l'efecte de l'ànima centrífuga de l'antropòleg Jeoffrey Miller. Aquesta teoria està basada en la idea de com la projecció a l'exterior dels aspectes d'un mateix amb la finalitat d'agradar i atraure als altres, ocasiona un buit interior i impedeix nous descobriments a llarg termini.

ACRÍLC, ALUMINI, LLUMS DE LED, MOTOR, PINTURA, RESINA, ACER
180 X 335 X 335 CM

PRODUÏT PER:

**FUNDACIÓ
SORIGUÉ**

AMB EL SUPORT DE:

soriguè
BLAIN SOUTHERN

DISSENY GRÀFIC:
MANEL FONT

IMPRESSIÓ:
NOVA ERA

FOTOGRAFIA:
SONIA TAPIOLAS

©LLEIDA, 2019

**Àrea
Educativa**

**Fundació
Sorigué**

Dossier educatiu

Programa 6—10 anys

Programa 10—14 anys

Programa 14—18 anys

Mat Collishaw

The End of Innocence

La Fundació Sorigué impulsa la vocació de retorn a la societat del grup empresarial Sorigué, a través d'activitats en l'àmbit social, educatiu i cultural.

En els últims 20 anys, la fundació ha anat construint una de les col·leccions privades d'art contemporani més importants d'Espanya, reconeguda amb el premi Art i Mecenatge, impulsat per la fundació "La Caixa", el 2015; i el premi GAC al Col·leccionisme el 2017; i formada per un conjunt de més de 450 obres d'artistes de renom internacional com Bill Viola, Juan Muñoz o Antonio López, entre d'altres.

Un tret distintiu de la col·lecció és el seu caràcter humanista, la seva voluntat d'evidenciar el tret i la petjada de l'ésser humà i la visió individual com a expressió de la consciència de la nostra existència mitjançant la creació artística. La col·lecció es caracteritza a més, per una forta vocació didàctica i educativa que es veu substanciada en una intensa tasca d'activitats paral·leles a les exposicions. En relació a això, s'ha treballat en aquesta proposta pedagògica, amb la col·laboració de diferents professionals, d'entre els quals destaquem Alex Palau, psicòleg especialista en infants i adolescents.

Actualment, la col·lecció s'està desenvolupant amb noves propostes encaminades a la producció específica d'artistes dirigides al projecte PLANTA, un espai d'intercanvi del talent i promoció de la innovació, en el qual es generen sinergies entre creativitat i empresa.

4	L'artista
6	L'exposició: Mat Collishaw. The End of Innocence
14	Programa de 6 a 10 anys — Natura morta
28	Programa de 10 a 14 anys — L'ànima centrífuga
40	Programa de 14 a 18 anys — La fi de la innocència
56	Projecte de continuïtat
56	Recursos digitals
58	Glossari

L'artista

Mat Collishaw, nascut a Nottingham el 1966, viu i treballa a Londres. Va completar els seus estudis en Belles Arts al Goldsmith's College el 1989. Durant els seus anys de formació va coincidir al mateix centre amb altres artistes, com Sarah Lucas, Damien Hirst o Tracey Emin, amb els quals, entre d'altres, constitueix la generació coneguda com *Young British Artists*.

Al llarg de la seva trajectòria, l'artista ha generat una extensa producció caracteritzada per l'ús de tot tipus de materials, tècniques i recursos tecnològics, integrada per fotografia, pintura, escultura, instal·lacions i vídeo. Aquesta riquesa i versatilitat és el que ha convertit Collishaw en un dels artistes més interessants de la seva generació. A més, la seva producció aconsegueix captar l'atenció de l'espectador i no deixar-lo indiferent, tant per la seva forma com pel seu contingut.

A primera vista, les peces de Collishaw són atraients i fascinants: flors, papallones i carrusels ens endinsen en un món gairebé oníric. Però quan l'espectador s'hi apropa, res és el què sembla: les flors estan podrides i malaltes, les papallones s'han esclafat i l'entretingut zoòtrop resulta ser un cicle repetitiu d'excés i vulgaritat.

Mat Collishaw
(Nottingham, 1966)

L'artista

Collishaw provoca que els espectadors experimentin a la vegada atracció i rebuig, intriga i horror, vergonya i complicitat. I aquesta és precisament la seva intenció, fer que acabi mirant cap al seu propi interior, reflexionant sobre ell mateix i la seva relació amb l'entorn. Reconeixent la naturalesa humana com bona i dolenta a la vegada, Collishaw ens porta a explorar els nostres instints primaris, creient que afrontant-nos amb honestedat a nosaltres mateixos podria ser un primer pas per a fer del món un lloc millor.

A través de les seves hipnòtiques obres, l'artista ens enfronta a problemes reals i ens llença preguntes sobre què és el que defineix la moral personal i social, emfatitzant la corrupció que, de vegades, és latent en allò aparentment virtuós, o com es poden amagar virtuts en allò corromput.

Repasant la producció de Collishaw, es pot fer al·lusió a infinitat de temes. En la seva obra l'artista fa referència a temes inherents a la història dels individus, com pot ser el pas del temps o la relació entre vida i mort, però, a la vegada, presenta temes completament actuals, com la desinformació, la desmaterialització dels símbols o l'empremta ecològica i les seves conseqüències sobre el planeta.

All Things Fall,
2014

L'exposició

Mat Collishaw. The End of Innocence

L'obra de Collishaw és *a priori* accessible, atractiva i agradable. Però fa referència al món real, i aquest món no és sempre plaent, doncs hi succeeixen coses que ens poden incomodar o esgarriar-nos. El mateix passa a la natura, la qual els humans hem tendit a idealitzar i edulcorar dins el nostre imaginari. No obstant, aquest món natural també pot esdevenir hostil; un aspecte que fascina a l'artista. A través de la selecció de peces que la Fundació Sorigué presenta a **Mat Collishaw. The End of Innocence**, s'il·lustra la relació que els individus establim amb l'entorn natural i amb l'entorn digital i social, emfatitzant els problemes i reptes de sostenibilitat als quals ha de fer front la societat actual.

La primera obra, *Retrospectre* (2010), ens presenta la natura en un altar . La peça evoca de manera poètica l'esperit artístic del revolucionari cineasta soviètic Sergei Paradjanov (1924 – 1990), creant un món oníric de conte de fades on es fusiona el bé i el mal, allò sagrat i allò profà, l'amor i la violència presents tant a la natura com en els éssers humans. A l'altar van succeint-se imatges que

Retrospectre,
2016

il·lustren els extrems de la natura, emfatitzant la idea de natura com un tot, on hi té cabuda tant allò que ens resulta agradable com allò que ens incomoda o ens pot arribar a fer por. També hi apareixen situacions propiciades per l'acció dels humans, que alteren el ritme natural.

A *The End of Innocence* (2009), pertanyent a la col·lecció de la Fundació Sorigué, dos retrats del Papa Innocenci X van succeir-se. El primer pintat, per Velázquez l'any 1650 i el següent, a manera de reinterpretació moderna, per Francis Bacon al segle XX. La imatge del Papa, però, no queda en cap moment fixada, sinó que flueix en forma de cortina de píxels que cau de manera incessant. La peça es presenta com una al·legoria d'un tema tant actual com és la desintegració de les imatges en composicions fluctuants de píxels, punts de llum, fàcilment intercanviables, cosa que comporta una pèrdua de contacte directe amb els referents originals.

The Corporeal Audit (2012) cedeix tot el protagonisme a la llum. S'hi representa la figura d'un Crist jacent, una imatge llargament representada en la tradició artística occidental. En aquest cas, la figura és un relleu en negatiu, que pren volum fragment a fragment gràcies a una barra de llum que la recorre incessantment. El procés que segueix la llum, fred i mecànic, com si fos un escaneig o una ressonància magnètica, es contraposa a la misticitat de la figura del Crist.

Les pintures de la sèrie *Expiration paintings* (2016), són una reflexió sobre l'art en l'era de la reproductibilitat digital. Per les seves creacions, Collishaw sovint imprimeix fotografies d'obres d'art que li serveixen d'inspiració. Quan s'acaba la tinta, la imatge queda tallada i hi apareixen franges dels colors primaris (groc, cian, magenta). Aquest fet dóna com a resultat una fusió de mitjans i tècniques contemporànies. Per a aquesta sèrie, Collishaw reproduïx a l'oli deliberadament aquests imprevistos, emfatitzant la idea de què, sigui quin sigui el seu mètode de creació, una obra d'art és sempre una construcció mecànica, una il·lusió.

Les *Expiration paintings* permeten parlar també del pas del temps, de la vida i la mort. El propi artista afirma: **“He escollit pintures que tenen matisos de mortalitat. Mai se sap quan s'acabarà la tinta, mai se sap quan es morirà ...”**.

***Columbine* (2018)** parteix d'un original d'Albrecht Dürer de 1526 on es mostra una aquilègia. Collishaw dóna vida a la peça, fent que les tiges de la planta es vegin bressades per una brisa suau, sense que succeeixi res més, en un moviment subtil però constant. L'aquilègia, la planta representada, ens permet parlar de la transitorietat de la vida i de com a la natura existeixen essers aparentment delicats, fràgils, però que a la vegada poder ser perillosos i letals. D'una banda, perquè l'aquilègia només floreix una vegada al llarg de la seva existència. De l'altra, perquè les seves llavors i arrels són altament tòxiques i poder resultar mortals.

Black Mirror. Hydrus* (2014)** és la primera de les dues obres incloses a l'exposició de tota una sèrie que l'artista va fer basant-se en els miralls negres, objectes luxosos i preuats per diferents cultures al llarg de la història. Els artistes van utilitzar-los per enfocar en certes composicions, per atenuar els colors o afinar perspectives, per tant, es van convertir en un instrument òptic que alienava la pròpia percepció, doncs no reflexaven una representació realista. Collishaw als seus ***Black Mirror capta figures aïllades de composicions d'altres artistes i les anima de manera molt subtil darrera d'un espill de vigilància emmarcat amb vidre de Murà. L'animació creada no desenvolupa cap acció dels protagonistes, sinó que les eternitza.

A ***Black Mirror. Hydrus*** apareix David sostenint el cap del gegant Goliat, pintats originalment per Caravaggio. Per tant, l'escena representada és gloriosa, però a la vegada mostra un elevat grau de violència, essent exemple de com la història de l'art està repleta d'escenes amb contingut impactant i extrem.

Davant seu, a ***Andromeda* (2017)**, s'eternitza un instant d'adversitat i angoixa. Figura mitològica, Andròmeda havia estat entregada pels seus pares, Cefeus i Cassiopea, en sacrifici per apaivagar l'enuig de Poseidó. En sentir els seus crits, Perseu va acudir i va aconseguir salvar-la. En aquest cas, però, Collishaw presenta només l'instant de captiveri, no desenvolupa l'acció fins el moment en què la jove és rescatada. La figura original és obra de l'artista txec Vlaho Bukovac.

Last Meal on Death Row, Texas,
2011

La sèrie fotogràfica *Last Meal on Death Row, Texas* (2011) es presenta a la manera de bodegons hispans i flamencs del segle XVII, tot i que en realitat es tracten de fotografies dels últims sopars sol·licitats per condemnats a mort la nit abans de ser executats. Les fotografies serveixen de memorial d'aquests condemnats, doncs a banda de representar el seu últim àpat, han estat batejades de manera individual amb el seu nom. L'obra mostra com Collishaw aplica el pes de la història de l'art i de la religió per fer reflexionar sobre temes contemporanis complexos i emotius, com és la vigència de la pena capital o la mòrbida curiositat que la informació d'aquest tipus suscita en l'espectador .

A *Seria Ludo* (2016) l'artista crea un zoòtrop, una joguina òptica que data d'època victoriana. En aquest cas, el presenta en forma de làmpada d'arany que comença a girar incrementant la seva velocitat, fins que la llum estroboscòpica s'acciona i permet observar una escena caòtica, on 180 figures es mouen frenèticament en el què sembla ser una bacanal. Per tant, s'observa una festa, una escena de descontrol i llibertinatge, però també un acte que acaba semblant vulgar i decrepit, quan es pren consciència que la làmpada s'acciona incessantment, així que el cicle mai acaba. Collishaw la descriu com: **“una il·lusió òptica que és convincent i immediata, que t'atrapa per la gola i t'involucra d'una manera que no és negociable,**

t'aclapara. El frenètic caos del moviment t'assota, i en presència seva t'oblides de tu mateix ”.

Una altra peça on l'artista treballa amb els efectes òptics és *The Pineal Eye* (2016), una obra sòbria i immòbil que utilitza el cercle, la forma més pura de totes. L'escultura, tancada dins d'una reixa perimetral, està formada per dos miralls parabòlics col·locats un damunt de l'altre. Dins seu s'amaga una representació romana de la Pietat/Caritat. Mentre l'espectador camina al voltant de l'escultura, la figura va apareixent i desapareixent, i la seva dimensió, aparentment, va variant.

Antique (1994) està inspirada en la pintura *Experiment amb un ocell en una bomba d'aire* (1768) de l'artista britànic Joseph Wright de Derby. El llenç presenta un experiment on s'investiga sobre la viabilitat de la vida en condicions de buit: un ocell, que irremeiablement morirà, apareix tancat en una campana de vidre. A l'escena conviu la fascinació dels científics que observen l'experiment en pro de la ciència, i l'horror d'una nena que plora horroritzada per allò que està presenciant. Collishaw recrea aquest escenari a partir de la projecció d'una filmació d'un canari dins d'una campana de vidre, atrapant virtualment l'animal. El canari es veu així condemnat a la perpetuïtat, doncs l'escena no es desenvolupa, no li succeeix res, però tampoc pot alliberar-se, encara que el que l'atrapi sigui quelcom tan fràgil com el vidre. Amb *Antique* l'artista torna a qüestionar les relacions d'autoritat que històricament els humans han exercit sobre elements de la natura.

A través de la sèrie fotogràfica *Insecticide* (2009) l'artista reflexiona sobre la bellesa i la destrucció. Les imatges que la componen presenten papallones i arnes escanejades i ampliades a gran escala, impreses sobre un fons negre. A través d'aquests processos tècnics l'artista va adonar-se de com éssers tan diminuts com són aquests insectes contenen una gran quantitat de matisos i textures que, a simple vista, no es poden observar: **“semblen com una galàxia sencera, de sobte, aquesta petita criatura insignificant es converteix en tot, es converteix en aquest espai grandios i infinit ”.**

Insecticide,
2006

La sèrie evoca la passió pel col·leccionisme de papallones que va despertar-se en època victoriana, moment en què van començar a caçar-se per estudiar-les, però també per a posseir-les pel propi gaudi.

The Venal Muse (2012) presenta un conjunt de plantes tancades en urnes de vidre, com petites relíquies. A priori, semblen exòtiques i atractives, però quan un s'hi acosta descobreix que les flors, que semblen fetes de carn, estan plenes de llagues, ferides i cicatrius i acaben sent repulsives. A la vegada, s'observa com la terra en la que han nascut està plena de residus, completament contaminada. Ràpidament s'estableix una relació amb la societat actual, que el propi artista justifica: **“perquè crec que si la naturalesa és un baròmetre del que passa a la Terra, la malaltia és indicativa del que passa amb el planeta en què vivim ara”**.

L'obra *Fading Memories of the Sun* (2011) pertany a la sèrie *Burning Flowers* i hi apareix un ram de clavells en forma de calavera que estan en flames. Les nocions d'il·lusió, seducció i destrucció es fusionen quan el foc ens sembla perillós, però a la vegada atractiu, esvaint així els límits entre seducció i repulsió, realitat i artífici. Les imatges que digitalment crea Collishaw en aquesta sèrie tenen certa connotació ritual, doncs les flors, les flames i la calavera es relacionen en contextos religiosos amb la màxima expressió de la devoció. L'artista planteja

*Fading Memories
of the Sun, 2014*

aquesta idea com una metàfora del què es fa amb les flors i la naturalització i acceptació de la seva manipulació, la qual als nostres ulls s'acaba convertint en la seva essència i finalitat .

The Centrifugal Soul (2016) està inspirada en la teoria homònima del psicòleg evolucionista Jeoffrey Miller, basada en la idea de que el fet que es tendeixi a projectar públicament tant d'un mateix cap a l'exterior, esperant agradar i atreure als altres, genera un gran espai en blanc al mig que fa que no quedi gaire en un mateix que els amics o amants puguin descobrir a llarg termini. El zoòtrop presenta tot un conjunt d'aus del paradís, aus exòtiques, realitzant danses d'aparellament, i també colibrís pol·linitzant flors. L'obra ofereix una demostració captivadora de com la diversitat estètica ha evolucionat a través de la selecció sexual i també reflecteix el continu examen de l'artista del nostre insaciable apetit per l'estimulació visual.

AVÍS: no totes les obres exposades estan incloses a les propostes pedagògiques. Durant les visites guiades, se'n comentarà una selecció adaptada a cada nivell.

Programa
6—10 anys
Natura morta

Natura morta

Aquest programa aposta per treballar l'exposició emfatitzant els aspectes lligats a la natura i als diversos problemes que ha d'afrontar el planeta actualment, incidint en la posició que els éssers humans ocupen en aquesta situació. Es pretén que els alumnes construeixin un pensament crític vers el medi ambient, qüestionant la manera que tenen de relacionar-s'hi. Reflexionant sobre el lloc que cadascú ocupa, es parlarà també sobre les relacions socials que s'estableixen amb l'entorn i el paper que les noves tecnologies juguen en aquestes dinàmiques.

Públic al que va dirigida: alumnes de 6 a 10 anys

Espai: Museu Fundació Sorigué

Artista: Mat Collishaw

Exposició / Site-specific: *Mat Collishaw. The End of Innocence*

Columbine,
2018

1 Objectius

Generals

- Despertar l'interès per l'art contemporani i els seus llenguatges
- Vincular els continguts de l'exposició amb els valors humans
- Identificar els problemes i reptes que afronta la societat actual
- Aplicacions pedagògiques del discurs artístic

Específics

- Conèixer l'artista Mat Collishaw i la seva producció
- Despertar les capacitats expressives, comunicatives i creatives de l'alumnat
- Identificar els impactes mediambientals de l'activitat humana
- Fomentar l'actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat

2 Conceptes a treballar

- La concepció de natura que tenim els humans
- L'ús i abús que fem de les imatges
- La sostenibilitat i l'esgotament dels recursos naturals
- La personalitat i la identitat

3 Organització de la visita

Duració de la visita: 50 minuts

Número d'alumnes: es recomana formar grups de 20 alumnes (a concretar)

Mediador: 1 professional de l'Àrea Educativa

Activitats paral·leles: Al final d'aquest document el docent trobarà material complementari relacionat amb l'obra i l'artista per treballar amb els alumnes, així com propostes d'activitats relacionades amb els conceptes i les qüestions que es treballen a *Mat Collishaw. The End of Innocence*. Recomanem especialment un treball previ a l'aula.

4 Ubicació i contacte

Adreça: Museu Fundació Sorigué,
C/Alcalde Pujol, 2bis, 25006, Lleida

Correu de contacte: aeducativa@fundaciosorigue.com

Visites dinamitzades: dimarts, dimecres i dijous a les 9:30h, 11h, 12:30h i 15:30h

Desenvolupament de la visita i conceptes a treballar

Pretenem que l'alumnat es vegi immers en una visita dinàmica i participativa, on les seves aportacions vagin reforçant el discurs, tot emfatitzant els aspectes en els quals es mostrin més interessats. Convidem els alumnes al debat, l'observació i la reflexió, tot establint lligams amb el contingut treballat prèviament a l'aula i obrint noves vies a explorar posteriorment.

Donem la benvinguda a l'exposició amb una breu presentació de la Fundació Sorigué. A continuació introduïm la figura de l'artista Mat Collishaw, remarcant la versatilitat dels seus llenguatges artístics i l'ambivalència del discurs, fixant els seus dos eixos transversals: la relació amb l'entorn natural i amb l'entorn digital.

Anirem tornant a aquests dos temes de manera diferent a través del repàs a una selecció de peces, fixant-nos en aquelles que ens permetin aprofundir en el tema que ens ocupa, però a la vegada permetent als alumnes que observin la resta d'obres i facin preguntes si s'hi mostren interessats.

La concepció de natura que tenim els humans

Collishaw sovint reflexiona sobre la idea de com els humans tendim a edulcorar o maquillar allò relacionat amb el món natural, obviant-ne els aspectes que ens desagraden o ens incomoden. En la seva producció remarca la idea de que aquest món conté elements positius i negatius, agradables i desagradables. Posarem èmfasi en les reaccions que aquestes idees contraposades ens generen.

Les obres *Retrospectre* i *Columbine* ens serveixen per il·lustrar aquests extrems.

A *Retrospectre* es representa la idea de natura com un tot. S'hi van succeint imatges protagonitzades per elements de la natura, i hi conviu quelcom tant bucòlic com el naixement d'una flor i el piular d'uns ocells, amb una esgarriant tempesta i animals tancats en gàbies. A través de la peça incidim en la idea que un extrem no exclou l'altre, sinó que

ambdós es complementen, despertant en nosaltres tant tranquil·litat com incomoditat. El so de l'obra, junt amb la foscor de la sala, generen un ambient en el qual s'endinsa l'espectador, que a més es veu reflectit en la peça, acabant formant-ne part, de la mateixa manera que els humans habiten la natura.

Columbine mostra una flor aparentment fràgil amb unes tiges molt fines, que van movent-se de manera molt subtil. Però la planta representada, l'aquilègia, conté unes toxines que poden resultar letals si s'ingereixen, així que en un mateix ésser conviuen la delicadesa amb la perillositat, de la mateixa manera que succeeix en molts altres éssers vius.

Amb aquestes dues obres, ens plantegem tot un seguit de preguntes, interessant-nos també pel treball previ fet a l'aula en relació al tema.

REFLEXIONEM

Què és el que més m'agrada de la natura?
Com m'agrada gaudir de la natura?
Podem trobar aspectes de la natura que ens agradin i desagradin a la vegada?

L'ús i abús que fem de les imatges

Parlar de la relació amb les noves tecnologies passa per reflexionar sobre la manera com rebem i produïm imatges. Cada cop a una edat més primerenca, es disposa de mitjans tecnològics on les imatges, reproduïdes digitalment, van succeint-se sense fi. Al tractar-se d'imatges digitals, però, el què estem observant realment és un conjunt aleatori de píxels, punts de llum, que s'han ordenat d'una manera específica per fixar una composició, però immediatament després es reordenaran per a generar-ne una de nova.

A *The End of Innocence* apareix una cortina digital de píxels, en la qual van formant-se dues composicions, que no queden mai fixades i no podem observar de manera completa, sinó que les veiem transformades en un procés fluctuant. Les imatges desmaterialitzades en aquesta obra són dos pintures icòniques per la història de l'art, que a l'artista ha resultat molt senzill d'alterar. Pensem així també en com cada vegada és més senzill perdre el contacte directe amb els referents, i deixar de banda el procés humà que va propiciar la creació de l'obra original.

REFLEXIONEM

Si veiem una imatge en una fotografia significa que existeix?
Què són els píxels
Com emmagatzemo jo les imatges?

La sostenibilitat i l'esgotament dels recursos naturals

A la planta inferior del Museu reprenem el discurs lligat a la natura, apropant-nos a diverses obres que permeten centrar-nos en la incidència dels humans en aquest món. Històricament, els habitants del planeta han fet ús dels habitants que aquest oferia en benefici propi.

Amb *Antique* parlem de la relació entre els éssers vius i la ciència, doncs fa al·lusió a una representació d'un experiment amb un animal en pro del coneixement científic.

La sèrie *Insecticide* mostra explosions de colors i textures sobre diversos fons negres. Aquestes taques cromàtiques resulten ser insectes, papallones i arnes, atrapades en la seva forma final. La sèrie permet parlar de diverses pràctiques que s'han dut a terme en relació al col·leccionisme d'animals. A la imatge bucòlica d'imaginar-se a algú caçant papallones al camp, es contraposa un exercici d'autoritat sobre un ésser viu, que passa a ser quelcom privat.

Per incidir en la idea dels efectes que els humans causen sobre el planeta i la resta d'éssers vius, ens centrarem en *The Venal Muse*. Podrem observar com les plantes estan malaltes, doncs presenten llagues, ferides i cicatrius. A la vegada, veurem que aquesta malaltia és inevitable, doncs la terra d'on neixen està completament contaminada, plena de residus.

REFLEXIONEM

Les flors poden escollir en quina terra néixer?
Quin és l'únic habitant del planeta que té poder per decidir què hi succeeix?
Què podem fer per garantir la pervivència de totes les espècies?
Per què donem diferent valor a les vides dels diversos éssers que habiten el planeta?

La personalitat i la identitat

Arribem a l'última peça de l'exposició, *The Centrifugal Soul*, per observar un espectacle on predomina el moviment i el color. Diversos exemplars d'aus del paradís duen a terme rituals d'aparellament per atreure les femelles.

Observem com, al nivell inferior de l'obra, un exemplar d'arquer setinat obsequia a la femella amb objectes colorits, que resulten ser taps d'ampolles i de bolígrafs. Veiem com una altra vegada la petjada de l'home interfereix en la natura, essent present entre els obsequis que aquests ocells busquen al seu hàbitat.

La dansa dels ocells i les flors ens atrapa també a nosaltres. Amb la peça reflexionem sobre com nosaltres també intentem captar l'atenció dels altres, com ens transformem. Tanquem així la visita tornant al tema de la distorsió i la modificació, però aquesta vegada aplicada a nosaltres mateixos.

REFLEXIONEM

**Ens mostrem als altres tal i com realment som?
Hi ha alguna cosa en mi que m'agradaria que els altres veiessin?
Què m'agrada veure en els altres que m'agradaria veure en mi?
Per què no expliquem als altres les nostres coses negatives?**

Guia d'activitats

S'ha preparat un seguit d'activitats amb l'objectiu de treballar a l'aula els continguts i conceptes extrets de la visita. Recomanem especialment un **treball** previ abans d'acudir al museu, per tal de donar eines als alumnes i facilitar el seu apropament a l'artista i les obres.

Abans de la visita:

Sessió introductòria **Descobrim Mat Collishaw. The End of Innocence**

Després de la visita:

Activitat 1 **Trenca-obres**

Activitat 2 **Paisatges / Imatges**

Activitat 3 **Com es vivia abans?**

Activitat 4 **Fem un taumàtrop!**

Objectius

- Introduir l'exposició *Mat Collishaw. The End of Innocence* a la l'aula
- Conèixer quines disciplines artístiques utilitza en Mat i sobre què tracten
- Despertar l'interès dels alumnes vers l'exposició que visitaran i sobre l'art contemporani

Desenvolupament de l'activitat

L'objectiu de l'activitat és que l'alumnat tingui una primera aproximació a l'exposició i conegui els conceptes clau que es treballaran al llarg de la visita a la Fundació Sorigué.

Proposem una activitat dinàmica, basada en la interacció dels alumnes, que seran interpel·lats amb preguntes senzilles relacionades amb el seu dia a dia o coses que coneixen. D'aquesta manera, podran començar a construir un coneixement col·lectiu al voltant de *Mat Collishaw. The End of Innocence*.

El debat dependrà dels aspectes sobre l'exposició que més interressi al docent treballar, depenent de l'assignatura que imparteixi als alumnes. Us proposem un seguit d'exemples:

Sobre la relació amb l'entorn natural >

Què és el primer que em ve al cap quan penso en la natura?

Heu sentit mai a parlar de sostenibilitat?

Què significa canvi climàtic?

Quines diferències hi ha entre un entorn natural contaminat i un no contaminat?

La contaminació ens afecta en el nostre dia a dia?

Sobre la relació amb les noves tecnologies i la imatge >

Quins elements digitals utilitzem en el nostre dia a dia? Quants en podem esmentar?

Podríem passar un dia sencer sense utilitzar-ne cap?

Què són els píxels?

M'agrada fer fotografies? Per a què les faig?

Objectius

- Incentivar la retentiva d'imatges i la memòria visual
- Reconèixer les obres tractades a la visita guiada
- Afavorir el desenvolupament intel·lectual i motriu dels infants

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

- Dimensió interpretació i producció
- Dimensió imaginació i creativitat

Desenvolupament de l'activitat

Per tal de poder assimilar els coneixements i aprenentatges adquirits durant la visita a l'exposició, proposem una activitat en forma de joc en el qual l'objectiu és re-construir part de les obres que s'han vist a la fundació, transformades en trencaclosques.

Els alumnes es dividiran en petits grups i se'ls facilitarà les peces d'una o dues composicions (en funció de la complexitat que el docent vulgui incorporar a l'activitat). El grup haurà d'enganxar les peces de forma correcta en un foli i, un cop tots els grups hagin acabat els trencaclosques, explicar a la resta de companys quina obra és i quines coses d'ella recorden.

Materials essencials

Làmines de les obres*, tisores, cola, folis en blanc.

** Els docents interessats en aquesta activitat, han de sol·licitar-nos per correu electrònic les imatges de les obres.*

Durada aproximada

1 hora

Objectius

- Introduir la figura de Mat Collishaw i l'exposició a la classe
- Conèixer quines disciplines artístiques utilitza en Mat i sobre què tracten
- Despertar l'interès dels alumnes vers l'exposició i l'art contemporani

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

- Dimensió interpretació i producció
- Dimensió imaginació i creativitat

Desenvolupament de l'activitat

Proposem crear un gran mural a classe sobre la idea que els alumnes tenen de paisatge natural, ideant un paisatge d'imatges de la natura com fa Mat Collishaw a *Retrospectre*. Per tal de fer-ho, els alumnes han de retallar o realitzar fotografies d'elements que considerin intrínsecs de la natura.

A l'aula, hauran d'idear, a través del debat i en conjunt, quin tipus de paisatge volen crear, i decidir quins elements hi són indispensables. Hauran llavors de buscar-los en les imatges que han portat a classe. Si cap alumne ha portat una imatge d'un element que el grup no considera indispensable, haurà de justificar la seva elecció i el grup haurà de decidir si finalment s'hi incorpora o no. D'aquesta manera es podrà reflexionar sobre les semblances i les diferències entre la idea pròpia que cadascú té de paisatge natural.

Un cop acabat el paisatge, demanarem als alumnes que es fixin en el paisatge natural quan hi tinguin ocasió, per tal de comprovar si hi ha d'altres elements que també el conformen. Passades unes setmanes, els alumnes hauran d'avaluar el mural i decidir si la seva creació va ser realista o si, per contra, va ser idealitzada.

Materials essencials

Fotografies, retalls de revistes, tisores, retoladors, llapis, goma, cola.

Durada aproximada

1 hora

Objectius

- Aprendre a fer una entrevista i recollir la informació oral
- Conèixer i empatitzar amb el passat de les persones grans i el valor que representen
- Despertar la curiositat per conèixer el passat

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

- Dimensió comunicació oral
- Dimensió expressió escrita

Desenvolupament de l'activitat

L'objectiu d'aquesta activitat és que els alumnes prenguin consciència del paper que desenvolupa la gent gran en la societat actual i com d'enriquidor resulta aprendre a partir de les seves experiències passades. En aquest cas, els convidem a aprendre sobre hàbits i costums antics que es podrien recuperar per tal de viure en un entorn més sostenible.

Per fer-ho, els alumnes hauran d'entrevistar els seus familiars d'edat més avançada. A classe, s'hauran de consensuar els temes específics sobre els quals investigar i plantejar algunes preguntes que tots els alumnes formularan, a banda d'altres de diferents que cadascú haurà d'idear de manera individual (el docent ha de fixar el nombre de preguntes a formular). Proposta de temes sobre els quals investigar: el plàstic, les alternatives als elements actuals d'un sol ús, la gestió dels residus, l'auto-abastiment, el reaprofitament dels residus.

Després de fer les entrevistes, s'hauran d'exposar les respostes a classe. A partir de la informació exposada, el professorat inicia un breu debat a partir de preguntes per tal que l'alumnat faci connexions del passat amb el present:

- Podem aprendre alguna cosa del què ens han explicat els avis?
- La manera com gestionaven els residus és la mateixa d'ara?
- Quins hàbits sostenibles d'abans podríem aplicar al nostre dia a dia?

Durada aproximada

2 hores

Objectius

- Aprendre de forma pràctica que és una il·lusió òptica
- Conèixer una de les tècniques que s'utilitzen per fer les il·lusions òptiques
- Incentivar la creativitat de l'alumnat

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

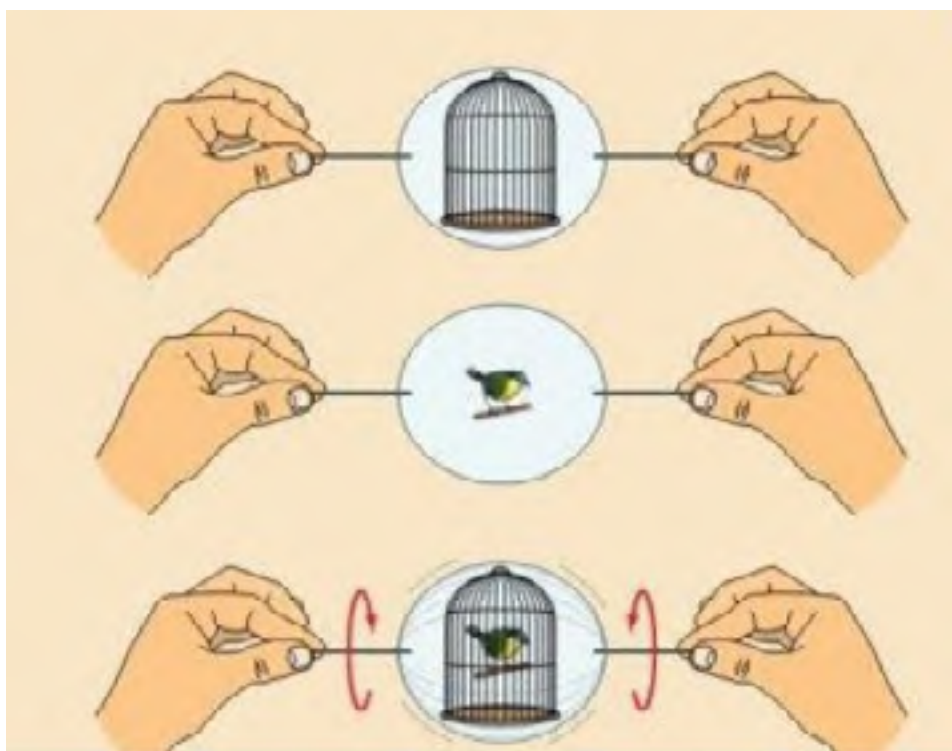
- Dimensió interpretació i producció
- Dimensió imaginació i creativitat

Desenvolupament de l'activitat

L'objectiu de l'activitat és apropar als alumnes a les il·lusions òptiques, mostrant-los una senzilla manera de generar-les.

Per tal de crear el taumàtrop, l'alumne agafarà un foli de cartolina DIN A4 retallat per la meitat i el retallarà per tal de crear un cercle (poden ajudar-se d'un compàs) i retallar-lo. Una vegada tinguin la peça, hauran de retallar dos cercles en un foli de paper DIN A4 (poden aprofitar la rodona de cartolina com a motlle). Per cada rodona de paper hauran de pensar quina acció volen que s'hi desenvolupi, transformant-la en dos dibuixos, que hauran de fer als cercles. Es tracta de pintar dos elements que es complementin, com per exemple un ocell en una cara i una gàbia a l'altra (d'aquesta manera, ens provoca la il·lusió de veure l'ocell dins la gàbia).

Un cop acabats els dos dibuixos, s'hauran d'enganxar a la cartolina rodona tenint en compte la direcció dels dibuixos. Una vegada secs, es fan dos

forats als extrems horitzontals del dibuix amb una perforadora de paper (o màquina de fer forats per enquadernar). A cada forat hi lligarem una goma elàstica. Les gomes ens permetran fer girar els extrems de la cartolina i així generar moviment i ensenyar la nostra creació.

Es poden trobar diversos vídeos a la xarxa on s'il·lustra pas per pas el procés de creació d'un taumàtrop, com el que presentem a continuació, 'Construye un taumátropo':

<https://www.youtube.com/watch?v=dDGrtF09Aq4>

Materials essencials

Folis de cartolines, folis de paper, colors, gomes elàstiques, tisores, llapis, cola, compàs, màquina de fer forats o màquina d'enquadernar.

Durada aproximada

1 hora

Programa

10—14 anys

L'ànima centrífuga

L'ànima centrífuga

Aquest programa aposta per treballar l'exposició emfatitzant els aspectes lligats a la projecció que fem de la nostra imatge cap als altres. S'analitzaran el tipus de relacions socials que s'estableixen, a la vegada que es qüestionarà la manera com cadascú es representa a les xarxes socials. Es pretèn evidenciar la necessitat de cultivar el nostre interior per evitar que el nostre ésser esdevingui una imatge susceptible de desmaterialització. A partir de l'anàlisi de la nostra presència al món digital, es donarà pas al qüestionament sobre la presència física al planeta i el poder de l'individu sobre l'entorn.

Públic al que va dirigida: alumnes de 10 a 14 anys

Espai: Museu Fundació Sorigué

Artista: Mat Collishaw

Exposició / Site-specific: *Mat Collishaw. The End of Innocence*

The Centrifugal Soul, 2016

1 Objectius

Generals

- Despertar l'interès per l'art contemporani i els seus llenguatges
- Vincular els continguts de l'exposició amb els valors humans
- Identificar els problemes i reptes que afronta la societat actual
- Aplicacions pedagògiques del discurs artístic

Específics

- Conèixer l'artista Mat Collishaw i la seva producció
- Despertar les capacitats expressives, comunicatives i creatives de l'alumnat
- Treballar actituds i estratègies personals i col·lectives de consum responsable i cura del medi ambient
- Incidir en l'autoconeixement i la identificació dels sentiments i els principis morals propis

2 Conceptes a treballar

- La distorsió i la desmaterialització de les imatges
- L'autoritat dels individus sobre la natura
- La insensibilitat davant els problemes ecològics
- La meua imatge i els meus valors

3 Organització de la visita

Duració de la visita: 50 minuts

Número d'alumnes: es recomana formar grups de 20 alumnes (a concretar)

Mediador: 1 professional de l'Àrea Educativa

Activitats paral·leles: Al final d'aquest document el docent trobarà material complementari relacionat amb l'obra i l'artista per treballar amb els alumnes, així com propostes d'activitats relacionades amb els conceptes i les qüestions que es treballen a *Mat Collishaw. The End of Innocence*. Recomanem especialment un treball previ a l'aula.

4 Ubicació i contacte

Adreça: Museu Fundació Sorigué,
C/Alcalde Pujol, 2bis, 25006, Lleida

Correu de contacte: aeducativa@fundaciosorigue.com

Visites dinamitzades: dimarts, dimecres i dijous a les 9:30h, 11h, 12:30h i 15:30h

Desenvolupament de la visita i conceptes a treballar

Pretenem que l'alumnat es vegi immers en una visita dinàmica i participativa, on les seves aportacions vagin reforçant el discurs, tot emfatitzant els aspectes en els quals es mostrin més interessats. Convidem els alumnes al debat, l'observació i la reflexió, tot establint lligams amb el contingut treballat prèviament a l'aula i obrint noves vies a explorar posteriorment.

Donem la benvinguda a l'exposició amb una breu presentació de la Fundació Sorigué. A continuació introduïm la figura de l'artista Mat Collishaw, remarcant la versatilitat de la seva producció i l'ambivalència del discurs, fixant els seus dos eixos transversals: la relació amb l'entorn natural i amb l'entorn digital.

Anirem tornant a aquests dos temes de manera diferent a través del repàs a una selecció de peces, fixant-nos en aquelles que ens permetin aprofundir en el tema que ens ocupa, però a la vegada permetent als alumnes que observin la resta d'obres i facin preguntes si s'hi mostren interessats.

La distorsió i la desmaterialització de les imatges

Parlar de la relació amb l'entorn digital passa per reflexionar sobre la manera com rebem i produïm imatges. Cada cop disposem de més mitjans on les imatges, reproduïdes digitalment, van succeint-se sense fi. Al tractar-se d'imatges digitals, però, el què estem observant realment és un conjunt aleatori de píxels, punts de llum, que s'han ordenat d'una manera específica per fixar una composició, però immediatament després es reordenaran per a generar-ne una de nova.

A *The End of Innocence* apareix una cortina digital de píxels, en la qual van formant-se dues composicions, que no queden mai fixades i no podem observar de manera completa, sinó que les veiem transformades en un procés fluctuant. Les imatges desmaterialitzades en aquesta obra són dos pintures icòniques per la història de l'art, que a l'artista ha resultat molt senzill d'alterar. Pensem així també

en com cada vegada és més senzill perdre el contacte directe amb els referents, i deixar de banda el procés humà que va propiciar la creació de l'obra original. També a les *Expiration paintings* reflexionarem sobre el procés creatiu i les diverses transformacions que pateix una obra quan és reproduïda.

REFLEXIONEM

Si és tan fàcil modificar una imatge digital, quin valor cal donar-li?

Com canvia una pintura quan es reproduceix i es difon digitalment?

És necessari desplaçar-me per veure quelcom en directe si ho puc veure a través d'una pantalla?

Què en faig de les meves fotografies?

L'autoritat dels individus sobre la natura

A la primera peça de l'exposició, *Retrospectre*, es contempla com els humans son part intrínseca del món natural. Al nivell inferior del museu es reprèn aquesta idea, centrant-nos en la relació que s'ha establert entre els éssers humans i la resta d'éssers vius.

Antique, creada per l'artista inspirant-se en una pintura d'un experiment científic, ens permet parlar de com el mateix animal representat, un canari, ha estat al servei de les persones d'altres maneres.

La sèrie *Insecticide* mostra explosions de colors i textures sobre diversos fons negres. Aquestes taques cromàtiques resulten ser insectes, papallones i arnes, atrapades en la seva forma final. La sèrie permet parlar de diverses pràctiques que s'han dut a terme en relació al col·leccionisme d'animals.

REFLEXIONEM

Al meu voltant, he observat l'ús d'éssers vius per part dels humans?

Jo he manat sobre cap ésser viu?

Conec cap altre experiment en el qual s'hagin utilitzat animals?

Som els humans un perill per al món animal?

La insensibilitat davant els problemes ecològics

A la sèrie *The Venal Muse* primer ens centrem en les peces. Observem flors que de lluny semblen sanes, però quan ens hi apropem veiem que estan plenes de cicatrius i llagues, malaltes, i que neixen d'una terra totalment contaminada, plena de residus, una terra que també està malalta. Amb això podem reflexionar sobre la impossibilitat d'aquestes plantes d'haver crescut d'una altra manera, doncs no han pogut controlar la qualitat de l'entorn on es troben.

Passem a parlar, però, d'altres exemples que potser no localitzem a simple vista, però que són mostra també de com els efectes de la nostra petjada ecològica passen desapercebuts i, a la vegada, ens centrem en el més preocupant, que és l'acceptació d'aquestes conseqüències, sense qüestionar-les ni fer res que canviï la situació.

REFLEXIONEM

Les plantes poden escollir on neixen?

La contaminació m'afecta en el meu dia a dia? Si és que sí, de quina manera?

Podria aportar res per canviar la situació? Ja ho faig?

La meva imatge i els meus valors

Arribem a l'última peça de l'exposició, *The Centrifugal Soul*, per observar un espectacle on predomina el moviment i el color. Diversos exemplars d'aus del paradís duen a terme rituals d'aparellament per atreure les femelles.

La dansa dels ocells i les flors ens atrapa també a nosaltres. Amb la peça reflexionem sobre com nosaltres també intentem captar l'atenció dels altres, com ens transformem. No només volem parlar de l'aspecte físic, sinó també de la personalitat, que sovint adaptem també a l'entorn on ens trobem. Tanquem així la visita tornant al tema de la distorsió i la modificació, però aquesta vegada aplicada a nosaltres mateixos.

A la vegada, parlarem sobre els mitjans que utilitzem per donar-nos a conèixer, doncs cada cop es té accés al telèfon mòbil en edats més primerenques. Ens centrarem en els problemes derivats de l'ús excessiu i descontrolat d'aquest dispositiu (adicció, assetjament, difusió de material comprometedor...).

Em mostro sempre als altres tal i com realment sóc?
He canviat el meu aspecte físic per agradar als
altres? I la meva personalitat?
Quines considero les principals qualitats positives
d'algú? Les busco en mi?

Guia d'activitats

S'ha preparat un seguit d'activitats amb l'objectiu de treballar a l'aula els continguts i conceptes extrets de la visita. Recomanem especialment un treball previ abans d'acudir al museu, per tal de donar eines als alumnes i facilitar el seu apropament a l'artista i les obres.

Abans de la visita: Sessió introductòria
Descobrim Mat Collishaw. The End of Innocence

Després de la visita: Activitat 1 Paisatges / Imatges
Activitat 2 Som el què mengem
Activitat 3 Taller de *stop motion*
Activitat 4 El niu sostenible

Objectius

- Introduir l'exposició *Mat Collishaw. The end of innocence* a la l'aula
- Conèixer quines disciplines artístiques utilitza en Mat i sobre què tracten
- Despertar l'interès dels alumnes vers l'exposició que visitaran i sobre l'art contemporani

Desenvolupament de l'activitat

L'objectiu de l'activitat és que l'alumnat tingui una primera aproximació a l'exposició i conegui els conceptes clau que es treballaran al llarg de la visita a la Fundació Sorigué.

Proposem una activitat dinàmica, basada en la interacció dels alumnes, que seran interpellats amb preguntes senzilles relacionades amb el seu dia a dia o coses que coneixen. D'aquesta manera, podran començar a construir un coneixement col·lectiu al voltant de *Mat Collishaw. The End of Innocence*.

El debat dependrà dels aspectes sobre l'exposició que més interressi al docent treballar, depenent de l'assignatura que imparteixi als alumnes. Us proposem un seguit d'exemples:

Sobre la relació amb l'entorn natural:

- Què és el primer que em ve al cap quan penso en la natura?
- Intento ser sostenible?
- Quines conseqüències conec del canvi climàtic?
- La contaminació ens afecta en el nostre dia a dia?

Sobre la relació amb les noves tecnologies i la imatge:

- Quins elements digitals utilitzem en el nostre dia a dia?
- Podríem passar un dia sencer sense utilitzar-ne cap?
- M'agrada fer fotografies? Per a què les faig?
- Prefereixo acudir al referent original o en tinc prou amb la fotografia?
- Tinc xarxes socials? Què diuen els meus perfils sobre mi?

Objectius

- Introduir la figura de Mat Collishaw i l'exposició a la classe
- Conèixer quines disciplines artístiques utilitza en Mat i sobre què tracten
- Despertar l'interès dels alumnes vers l'exposició que visitaran i sobre l'art contemporani

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

- Dimensió interpretació i producció
- Dimensió imaginació i creativitat

Desenvolupament de l'activitat

Proposem crear un gran mural a classe sobre la idea que els alumnes tenen de paisatge natural, ideant un paisatge d'imatges de la natura com fa Mat Collishaw a *Retrospectre*. Per tal de fer-ho, els alumnes han de retallar fotografies d'elements que considerin intrínsecs de la natura.

A l'aula, hauran d'idear, a través del debat i en conjunt, quin tipus de paisatge volen crear, i decidir quins elements hi són indispensables. Hauran llavors de buscar-los en les imatges que han portat a classe. Si cap alumne ha portat una imatge d'un element que el grup no considera indispensable, haurà de justificar la seva elecció i el grup haurà de decidir si finalment s'hi incorpora o no. Pretenem així remarcar les semblances i les diferències entre la idea que cadascú té de paisatge natural.

A partir d'aquí, podem iniciar un procés d'aprenentatge sobre el què és per nosaltres el paisatge i perquè és important (si ho és) conservar-lo.

Materials essencials

Fotografies, retalls de revistes, cartolines, tisores, cola, retoladors.

Durada aproximada

2 hores

Objectius

- Conèixer què és un bodegó i la interpretació què en fa Mat Collishaw
- Conscienciar sobre l'alimentació saludable i sostenible
- Despertar la creativitat en la creació artística visual

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

- Dimensió interpretació i producció
- Dimensió imaginació i creativitat

Educació visual i plàstica

- Explorar i percebre
- Interpretar i crear
- Dimensió social i cultural

Desenvolupament de l'activitat

La sèrie fotogràfica *Last Meal on Death Row, Texas* presenta uns bodegons a la manera del segle XVIII. Els aliments que es mostraven en aquests bodegons denotaven la posició social dels qui els encarregaven. Collishaw el què fa és representar els últims sopars de presos condemnats a mort, transformant-los en els seus memorials.

Plantegem als alumnes que es donin a conèixer a través d'un bodegó. Han de fotografiar una composició d'aliments que creguin que els identifica (poden utilitzar el seu plat preferit, els aliments que els desagraden, els que formen part del seu dia a dia...). Posteriorment, han d'exposar-la i explicar-la a l'aula.

En acabar, iniciem un debat introduint algunes de les següents preguntes, en funció dels aspectes sobre els quals prefereixi incidir:

- Prefereixo definir-me a través del què m'agrada o del què no m'agrada?
- Publico fotografies a les xarxes del què menjo? Si és així, amb quina finalitat?
- D'on prové el què menjo?
- Tinc llibertat de decisió sobre el què menjo? La resta d'éssers vius del planeta tenen aquesta mateixa llibertat?
- Quants residus es generen com a conseqüència de la meua alimentació en un sol dia?

Materials essencials

Menjar, residus, càmera fotogràfica o telèfon mòbil, projector

Durada aproximada

1 hora (per a la presentació i debat a l'aula)

Objectius

- Aprendre a fer un curtmetratge en *stop-motion*
- Afavorir el treball en grup i la cooperació entre els alumnes
- Explorar nous llenguatges narratius a partir de la imatge i les arts plàstiques

Dimensions que es treballen

Àmbit artístic

- Dimensió interpretació i producció
- Dimensió imaginació i creativitat

Educació visual i plàstica

- Explorar i percebre
- Interpretar i crear
- Dimensió social i cultural

Desenvolupament de l'activitat

Als zoòtrops de *Seria Ludo* i *The Centrifugal Soul*, Mat Collishaw crea grans composicions que giren sobre el seu eix a gran velocitat. El moviment i la llum generen una il·lusió, doncs sembla que les figures presents a les composicions tinguin moviment propi. Pensant en aquest efecte es proposa a l'alumnat el repte de crear, de manera individual o en grups reduïts, un curtmetratge de pocs segons fet a partir de la tècnica *stop-motion*.

La tècnica d'*stop-motion* consisteix en captar fotografies consecutives d'un objecte, que a cada fotografia es desplaça una mica, per tal que es generi l'acció total de moviment quan les fotografies es visualitzin ràpidament. El docent decidirà en quin tipus de materials o entorns s'han de fixar els alumnes per a idear la seva peça, a partir d'un mateix tema: "Les migracions".

Per tal de facilitar el procés de creació i edició del vídeo, i sempre que el docent ho consideri pertinent, recomenem que l'alumne utilitzi l'aplicació gratuïta per a telèfon mòbil Stop Motion Studio, a través de la qual, els alumnes podran anar seguint els passos necessaris per completar el vídeo de manera molt intuïtiva.

Un cop finalitzats tots els curtmetratges, convidem a exportar-los a l'ordinador i presentar-los a l'aula.

Materials essencials

Materials per a realitzar el curtmetratge, telèfon mòbil amb l'aplicació *Stop Motion Studio*.

Durada aproximada

1 hora per a presentar els projectes a classe (el docent decideix si el curtmetratge es produeix i executa dins o fora de l'aula).

Objectius

- Conscienciar de les alternatives sostenibles i la reutilització dels residus
- Afavorir el treball en grup i la cooperació entre l'alumnat
- Incentivar la creativitat i la recerca de solucions als problemes de contaminació

Dimensions que es treballen

Educació visual i plàstica

- Explorar i percebre
- Interpretar i crear
- Dimensió social i cultural

Tecnologia

- Màquines, mecanismes i estructures
- Els projectes tecnològics
- L'habitatge

Desenvolupament de l'activitat

Tal com es pot veure a *The Centrifugal Soul*, els ocells pergolers (*bower bird*) utilitzen petites peces de plàstic blau que recullen (algú prèviament els ha llençat, bé al terra o bé a les escombraries), per decorar els seus nius i atreure així les femelles. Aquest fet té lloc en la societat actual, caracteritzada per l'efecte de l'acció humana sobre el planeta: els ocells han adquirit una peculiar costum basada en els residus que nosaltres generem. Per tal de minimitzar aquest impacte a la natura proposem als alumnes que, per grups, ideïn i executin a escala reduïda un prototip d'habitatge fet a partir de materials reciclats.

Els grups hauran de documentar-se per tal d'escollir els materials més adients, justificant les seves eleccions i tenint en compte aspectes com la durabilitat dels materials o la sostenibilitat de la seva proposta. El/la docent haurà de definir les condicions climàtiques que hauria de suportar l'habitatge i la funció que hauria de complir. Un cop acabats i presentats tots els prototips, la classe debatrà per tal de decidir quin projecte seria el més viable.

En cas que fos viable, convidem a la classe a treballar a partir del prototip guanyador en una reproducció a major escala, que podria instal·lar-se al pati del centre i ser presentat a la resta de cursos acadèmics, fomentant així que els propis alumnes ensenyin sobre temes de sostenibilitat i reutilització de residus.

Materials essencials

Obert a la creativitat de l'alumnat.

Durada aproximada

Diverses sessions.

Programa

14—18 anys

La fi de la innocència

La fi de la innocència

El programa *La fi de la innocència* té com a objectiu analitzar l'impacte d'un fenomen tan quotidià com el de les imatges virals, a les quals acostumem a tenir accés a través de les xarxes socials i sovint també dels mitjans de comunicació. Filtrades o no, aquestes imatges sovint tenen un contingut violent o inapropiat: el nostre projecte pretén fer reflexionar els i les adolescents sobre la nostra implicació en aquestes situacions en tant que consumidors o espectadors d'aquestes imatges. L'obra de Mat Collishaw, per altra banda, ens fa reconnectar amb obres clàssiques de la història de l'art, que han esdevingut en certa manera.

Públic al que va dirigida: alumnes de 14 a 18 anys

Espai: Museu Fundació Sorigué

Artista: Mat Collishaw

Exposició / Site-specific: *Mat Collishaw. The End of Innocence*

The End of Innocence, 2009

1 Objectius

Generals

- Despertar l'interès per l'art contemporani i els seus llenguatges
- Vincular els continguts de l'exposició amb els valors humans
- Identificar els problemes i reptes que afronta la societat actual
- Aplicacions pedagògiques del discurs artístic

Específics

- Conèixer l'artista Mat Collishaw i la seva producció
- Fomentar l'actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat
- Prendre consciència de la responsabilitat ecològica
- Incidir en l'autoconeixement i la identificació dels sentiments i els principis morals propis
- La distorsió de les imatges i dels referents visuals
- El tractament les imatges sensibles
- La natura al servei de l'individu
- La meua imatge i els meus valors

2 Conceptes a treballar

3 Organització de la visita

Duració de la visita: 50 minuts

Número d'alumnes: es recomana formar grups de 20 alumnes (a concretar)

Mediador: 1 professional de l'Àrea Educativa

Activitats paral·leles: Al final d'aquest document el docent trobarà material complementari relacionat amb l'obra i l'artista per treballar amb els alumnes, així com propostes d'activitats relacionades amb els conceptes i les qüestions que es treballen a *Mat Collishaw. The End of Innocence*. Recomanem especialment un treball previ a l'aula.

4 Ubicació i contacte

Adreça: Museu Fundació Sorigué,
C/Alcalde Pujol, 2bis, 25006, Lleida

Correu de contacte: aeducativa@fundaciosorigue.com

Horari de visites: dimarts, dimecres i dijous a les 9:30h, 11h, 12:30h i 15:30h

5 Desenvolupament de la visita i conceptes a treballar

Pretenem que l'alumnat es vegi immers en una visita dinàmica i participativa, on les seves aportacions vagin reforçant el discurs, tot emfatitzant els aspectes en els quals es mostrin més interessats. Convidem els alumnes al debat, l'observació i la reflexió, tot establint lligams amb el contingut treballat prèviament a l'aula i obrint noves vies a explorar posteriorment.

Donem la benvinguda a l'exposició amb un breu presentació de la Fundació Sorigué. A continuació introduïm la figura de l'artista Mat Collishaw, remarcant la versatilitat de la seva producció i l'ambivalència del discurs, fixant els seus dos eixos transversals: la relació amb l'entorn natural i amb les noves tecnologies.

La distorsió de les imatges i dels referents visuals

Els joves tenen accés a través dels seus telèfons mòbils a diverses plataformes basades en la difusió d'imatges. Ells mateixos se'n fan i les penen. Les xarxes de comunicació han canviat respecte a les dècades anteriors, i les fotografies són claus als perfils digitals, els quals sovint esdevenen la imatge que un mateix vol projectar. Poques vegades, però, els mateixos usuaris reflexionem sobre la futilitat d'aquestes fotografies i la seva transitorietat. Si bé la tasca de les famílies i els educadors és fer prendre consciència als joves de la permanència en el món digital de tot allò que difonen, aquí pretenem remarcar el fet que aquestes imatges no són quelcom tangible ni definitiu, que no els definirà per sempre: allò que veiem a les pantalles és un conjunt de píxels ordenats per oferir una determinada imatge, però immediatament després es reordenaran per formar-ne una altra. Així succeeix a *The End of Innocence*, on la cortina digital cau de manera incessant, no formant mai una imatge fixa ni definitiva.

REFLEXIONEM

Si és tan fàcil modificar una imatge digital, quin valor cal donar-li?

Creiem que són reals les imatges que la gent publica a les xarxes?

Alguna vegada s'ha difós una imatge meva que no m'agradés?

Quants filtres utilitzo a les meves fotografies?

Per a què?

El tractament de les imatges sensibles

Imatges tràgiques i dures que fa uns segles la societat observava únicament reproduïdes en pintures o gravats, van començar posteriorment a difondre's gràcies a l'invent de la fotografia i el seu ús a la premsa escrita. Actualment, ja no són imatges fixes, sinó que són gravacions on podem observar el transcurs de les accions, sovint als mitjans digitals i amb gran immediatesa. Els mitjans de comunicació i les xarxes socials han contribuït en els últims anys a la banalització de situacions sensibles o tràgiques, doncs la infinita i constant reproducció d'imatges i la seva difusió immediata fa que perdurin en la nostra memòria durant períodes cada cop més curts.

A *Black Mirror. Hydrus*, trobem un exemple de glorificació d'una imatge dura, una decapitació, i parlem de la insensibilització que la societat presenta davant d'escenes semblants. A la vegada, amb la sèrie *Last Meal on Death Row, Texas*, reflexionem sobre la morbositat i el desig de guanyar ressò que s'amaga darrera de la difusió d'imatges tràgiques.

REFLEXIONEM

Com aconseguixen ressò els mitjans de comunicació?
Alguna imatge que hagi vist en els darrers dies m'ha impactat de veritat?

Alguna vegada he compartit a les meves xarxes una d'aquestes imatges?

Els mitjans de comunicació necessiten que els segueixi el major nombre possible de persones. Per què els individus també tenen aquest interès en tenir seguidors?

La natura al servei de l'individu

Històricament, els humans han exercit de diferent manera una autoritat sobre la resta d'éssers vius del planeta. Avui dia, malgrat la societat està prenent cada cop més consciència dels drets dels altres éssers, aquest és encara un tema sobre el que cal reflexionar. Anticue, creada per l'artista inspirant-se en la pintura d'un experiment científic, ens permet parlar de com el mateix animal representat, un canari, ha estat al servei de les persones de la manera com aquestes ho han volgut i buscant finalitats diverses.

També, amb *Fading Memories of the Sun*, reflexionarem sobre l'ús que s'hà donat a les flors i com s'han manipulat de manera que la seva pròpia existència sembla justificada únicament amb aquesta fi. Les flors són plantades per ser tallades i regalades, no s'entreguen mentre estan vives, sinó que semblen prendre sentit quan la seva vida acaba.

Parlem, a més, de l'impacte que tenim de manera indirecta sobre aquests éssers. A *The Venal Muse* observem com les flors estan inevitablement malaltes, perquè la terra d'on neixen està contaminada com a conseqüència de les nostres accions.

Aquestes obres ens serviran com a pretext per reflexionar també sobre dos conceptes molt d'actualitat. Per una banda, l'empremta ecològica, una dada que mesura la superfície terrestre que la població necessita per produir els recursos naturals que consumim, i absorbir els seus residus. Per l'altra, l'antropocè, un neologisme que defineix l'era actual (des de mitjans del segle XX), caracteritzada per l'empremta humana a la Terra des del punt de vista geològic, climatològic, biològic i altres.

REFLEXIONEM

Qui fixa els límits entre el què podem i no podem fer amb la natura?

Sempre que s'ha utilitzat un ésser viu al servei dels humans ha estat justificat per una necessitat? I avui en dia?

Jo escullo el què menjo, la resta d'éssers vius també?

La meua imatge i els meus valors

Al llarg de la visita s'insta als alumnes a reflexionar sobre la manera com reben i difonen fotografies, i de la imatge d'ells mateixos que transmeten a través d'elles. A *The Centrifugal Soul* presenciem un espectacle de moviment i color, però no ens centrarem en el què hi apareix, sinó en la teoria en la qual l'artista s'inspira per crear-la, la de l'efecte de l'ànima centrífuga. És cert que tendim a projectar tant de nosaltres cap a l'exterior per intentar atreure als altres que acabem quedant-nos buits?

A la inversa, volem reflexionar sobre tot allò que esperem rebre dels altres. Sovint qüestionem als demés no només el seu aspecte físic, sinó també per la seva personalitat i tots aquells trets que el defineixen a nivell moral. Ens interessem aquí sobre si som o no igual d'exigents amb nosaltres mateixos, centrant-nos en si intentem conèixer i controlar la nostra personalitat tant com acostumem a fer amb la nostra imatge física.

REFLEXIONEM

Em qüestiono tant els meus propis valors com qüestiono els dels altres?

Busco en mi el mateix que demano als altres?

El què sóc i el què presento als altres coincideix?

Guia d'activitats

S'ha preparat un seguit d'activitats amb l'objectiu de treballar a l'aula els continguts i conceptes extrets de la visita. Recomanem especialment un treball previ abans d'acudir al museu, per tal de donar eines als alumnes i facilitar el seu apropament a l'artista i les obres.

Abans de la visita

Sessió introductòria
Descobrim Mat Collishaw. The End of Innocence

Després de la visita

Activitat 1 Imatges virals
Activitat 2 I like it?
Activitat 3 Som el que mengem
Activitat 4 Poseu-li blau

Objectius

- Introduir l'exposició *Mat Collishaw. The end of innocence* a la l'aula
- Conèixer quines disciplines artístiques utilitza en Mat i sobre què tracten
- Despertar l'interès dels alumnes vers l'exposició que visitaran i sobre l'art contemporani

Desenvolupament de l'activitat

L'objectiu de l'activitat és que l'alumnat tingui una primera aproximació a l'exposició i conegui els conceptes clau que es treballaran al llarg de la visita a la Fundació Sorigué.

Proposem una activitat dinàmica, basada en la interacció dels alumnes, que seran interpel·lats amb preguntes senzilles relacionades amb el seu dia a dia o coses que coneixen. D'aquesta manera, podran començar a construir un coneixement col·lectiu al voltant de *Mat Collishaw. The End of Innocence*.

El debat dependrà dels aspectes sobre l'exposició que més interressi al docent treballar, depenent de l'assignatura que imparteixi als alumnes. Us proposem un seguit d'exemples:

Sobre la relació amb l'entorn natural:

- Hi ha aspectes de la natura que m'incomodin?
- Què és l'antropocè? I la petjada ecològica?
- Duc a terme a nivell individual exercicis d'autoritat sobre la natura?

Sobre la relació amb les noves tecnologies i la imatge:

- Contrasto la informació que rebo a través dels mitjans de comunicació?
- Quant temps al dia inverteixo utilitzant xarxes socials?
- Quin valor dono a una imatge?
- Què transmeten els meus perfils sobre mi?
- La meua imatge física em preocupa tant o més que la meua personalitat i els meus valors?

Objectius

- Conscienciar a l'alumnat del tractament de les imatges
- Aprendre a explicar una notícia i practicar l'exposició oral
- Debatre amb els companys de forma empàtica i respectuosa sobre un tema

Dimensions que es treballen

Àmbit de llengües

- Dimensió comunicativa

Educació per a la ciutadania i drets humans

- Pertinença i ciutadania

Educació èticocívica

- Capacitat crítica i iniciativa personal
- Valors ètics per a una societat democràtica
- Ciutadania en un món global

Desenvolupament de l'activitat

Les imatges es poden interpretar de formes diferents, depenent del punt de vista des del qual les mirem i com les expliquem. Per tant, la nostra manera d'apropar-nos a una fotografia depèn no només del seu aspecte estètic, sinó de la lectura que en fem.

Proposem aquí una activitat per grups: la meitat dels grups seran *lovers* i l'altra meitat seran *haters*. El docent haurà de repartir imatges d'actualitat entre els membres dels grups, entregant dues vegades cadascuna de les imatges: una als *lovers* i l'altra als *haters*.

Els grups hauran de redactar una notícia a partir de la imatge, tenint en compte que els *lovers* hauran de cercar generar benevolència i acceptació sobre la imatge, mentre que els *haters* hauran d'emfatitzar la seva negativitat.

Posteriorment, el conjunt de la classe analitzarà com pot arribar a canviar la percepció envers una imatge a partir del què s'afirma que explica o significa.

Materials essencials

Imatges i material per escriure

Durada aproximada

1 hora

Objectius

- Conscienciar a l'alumnat de l'ús de les imatges

Dimensions que es treballen

Àmbit de llengües

- Dimensió comunicativa

Educació per a la ciutadania i drets humans

- Pertinença i ciutadania

Educació eticocívica

- Capacitat crítica i iniciativa personal
- Valors ètics per a una societat democràtica
- Ciutadania en un món global

Desenvolupament de l'activitat

Les xarxes socials són el reflex de la societat en que vivim: fins i tot aquelles imatges forçades, que no s'ajusten a la nostra realitat sinó a aquella que volem projectar, parlen de nosaltres mateixos i del tipus de món que estem creant entre tots. En aquest cas, un proposem una activitat essencialment de debat. Us presentem quatre casos diferents per a que, entre tots, els analitzeu a l'aula i traieu les vostres conclusions.

1. Les fotografies que es repeteixen de manera incessant:

De vegades més que de ser feliços ens preocupem de compartir una falsa o forçada imatge de felicitat. Sovint, quan viatgem o visitem algun indret, ens preocupem més de fotografiar i compartir una imatge, que de gaudir d'aquell moment. Això produeix un fenomen que no és nou però que ens els darrers anys s'ha magnificat: la repetició de les mateixes fotos milers de vegades cada dia. Existeixen, fins i tot, agències de viatge que organitzen tour pels llocs "més *instagramejables*". Què en penseu?

Bali Instagram Tour: The Most Scenic Spots

★★★★★ 4.8 / 5 102 Reviews

[See gallery](#)

G This tour will take you to the most scenic and Instagram-worthy sights around Bali where you'll snap photos and experience the beauty of Bali. Immerse yourself in the nature and Balinese culture while exploring monuments and natural wonders.

About this activity

- Duration 8 - 10 hours
- Printed or mobile voucher accepted

From **€ 66.25** per person [Book now](#)

[Add to wishlist](#)

[Give this as a gift](#)

2. El mateix succeeix en l'àmbit cultural, i específicament museístic:

Coneixem casos on els museus s'han convertit en perfectes decorats d'Instagram. És el cas, per exemple, de l'obra *Novecento* (1997), de Maurizio Cattelan, exposada al Museo d'Arte Contemporanea Castello di Rivoli a Torí, Itàlia. A la xarxa trobem centenars de fotografies molt similars. Quina relació tenen els museus amb les xarxes socials? És bidireccional? És positiva? Us proposem que realitzeu una anàlisi a fons en aquest aspecte.

Un altre exemple seria la massificació d'algunes sales de museu on es troben exposades determinades obres, com succeeix al Museu del Louvre, París amb *La Gioconda* (1503) de Leonardo Da Vinci.

3. El contingut sensible i la banalització:

Sovint algunes imatges que compartim a les xarxes socials, fonamentalment a Instagram, tenen contingut sensible o inapropiat: freqüentment és banalitzen espais o qüestions delicats. Us presentem un cas concret, que tingué un gran ressò: el 2018, el govern polonès es va veure obligat a desenvolupar un codi que començarà a aplicar l'any 2020, per vigilar el comportament dels turistes que utilitzen el camp de concentració d'Auschwitz com a decorat per a realitzar selfies completament inadequades. Un altre cas és el del memorial de l'Holocaust a Berlín, obra de Peter Eisenmann, que ha esdevingut també decorat per a moltes fotografies, sota l'etiqueta #HolocaustBerlin.

4. Un altre exemple que acostuma a crear polèmica a les xarxes és l'anomenat fenomen del "complex del salvador blanc".

Us presentam el cas de la influencer Dulceida, durant el seu viatge promocional a Sudàfrica. Però ella no ha estat la primera, ni la única. Fotos com les seves són una pràctica habitual: en un afany per documentar les nostres experiències en xarxes socials i sense voluntat de fer mal, molts viatgers i voluntaris occidentals que visiten països africans solen compartir imatges i, al costat d'elles, textos que acaben alimentant estereotips racistes que pesen sobre la població del continent. Què en penseu? Creieu que aquesta gent faria igualment el viatge si no es pogués endur la càmera fotogràfica i el mòbil?

Objectius

- Aprofundir en el gènere de la natura morta
- Conscienciar sobre l'alimentació saludable i sostenible
- Despertar la creativitat en la creació artística visual

Dimensions que es treballen

Educació visual i plàstica

- Interpretar i crear
- Dimensió social i cultural

Desenvolupament de l'activitat

La sèrie fotogràfica *Last Meal on Death Row, Texas* presenta fotografies realitzades evocant les natures mortes del segle XVIII. Aquestes composicions són un document històric molt interessant per conèixer la societat de fa tres segles. Collishaw representa a les seves obres uns àpats molt concrets: es tracta dels últims sopars de presos condemnats a mort, transformant així les imatges una espècie de memorial.

Plantegem aquí als alumnes que es donin a conèixer a través d'una natura morta. Hauran de fotografiar una composició d'aliments que considerin que els identifica, de manera completament lliure. Posteriorment, hauran d'exposar-la i explicar-la a l'aula, davant dels companys.

En acabat, iniciem un debat introduïnt algunes de les següents preguntes, en funció dels aspectes sobre els quals prefereixi incidir:

- Prefereixo definir-me a través del què m'agrada o del què no m'agrada?
- Publico fotografies a les xarxes del què menjo? Si és així, amb quina finalitat?
- Què escolliria com a últim àpat? S'assembla al que van escollir els condemnats que apareixen a l'obra de Collishaw?
- D'on prové el què menjo?
- Hi ha res que em preocupi d'allò que ingereixo?
- Quants residus es generen com a conseqüència de la meua alimentació?
- Tinc llibertat de decisió sobre el què menjo? La resta d'éssers vius del planeta tenen aquesta mateixa llibertat?

Materials essencials

Càmera fotogràfica o telèfon mòbil, projector.

Durada aproximada

1-2 hores (per a la presentació i debat a l'aula)

Objectius

- Conscienciar de les alternatives sostenibles i la reutilització dels residus
- Afavorir el treball en grup i la cooperació entre l'alumnat
- Incentivar la creativitat i la recerca de solucions als problemes de contaminació

Dimensions que es treballen

Educació visual i plàstica

- Explorar i percebre
- Interpretar i crear
- Dimensió social i cultural

Tecnologia

- Màquines, mecanismes i estructures
- Els projectes tecnològics
- L'habitatge

Desenvolupament de l'activitat

Tal com es pot veure a *The Centrifugal Soul*, els ocells pergolers (bower bird) utilitzen petites peces de plàstic blau que recullen (algú prèviament els ha llençat, bé al terra o bé a les escombraries), per decorar els seus nius i atreure així les femelles. Aquest fet té lloc en la societat actual, caracteritzada per l'efecte de l'acció humana sobre el planeta: els ocells han adquirit una peculiar costum basada en els residus que nosaltres generem. diferents materials i fenòmens (anant més enllà dels mitjans convencionals).

Els ocells creen així petites composicions. L'activitat creativa conscient, doncs, potser no està restringida als humans. És cert, però, que nosaltres hem desenvolupat molt més aquesta capacitat. I són molts els artistes que han treballat i creat les seves obres a partir de residus o deixalles. Ja ho va fer Jean Tinguely a principis del segle XX, o bé col·lectius com Basurama avui dia.

Us presentem aquí una obra d'un dels artistes de la col·lecció, Tony Cragg, formada per elements de rebuig, els quals han esgotat la seva vida útil i han esdevingut una creació artística.

Tony Cragg, *Blue Horn (Axt)*, 1982

Proposem als alumnes que, per grups, realitzin una composició o instal·lació emprant únicament els residus que podem llençar al contenidor groc: plàstics, envasos, etc. Que per altra banda són aquells més contaminants i més costosos de reciclar. Aquesta composició podrà utilitzar objectes d'un únic color, a escollir lliurement. El tema o qüestió que els alumnes hauran de desenvolupar amb les seves obres és “**Les migracions**”.

Us proposem realitzar posteriorment un petit projecte expositiu al centre amb aquestes creacions.

Projecte de continuïtat

Des de l'Àrea Educativa de la Fundació Sorigué us convidem a fer vostra aquesta exposició i a seguir treballant a l'aula i al centre més enllà de les nostres propostes d'activitats complementàries.

Els diversos temes presentats a través de la producció de Mat Collishaw poden ser adoptats per tal de seguir essent desenvolupats al llarg del curs acadèmic.

Us proposem continuar amb el treball al voltant de l'exposició amb un projecte obert, fomentant la recerca i l'anàlisi de la realitat actual i propera dels infants i joves. Pretenem que prenguin consciència del seu entorn natural (fixant-se en aspectes com la sostenibilitat, l'esgotament dels recursos, la permanència dels residus, el canvi climàtic...) i de la presència que té a les seves vides l'àmbit digital (incidint en l'ús i la difusió de les imatges, l'anàlisi dels perfils que creen a les xarxes socials, la contrastació de la informació que reben dels mitjans...).

A partir de l'experiència adquirida a l'exposició, esperem que l'equip docent incentiveu els alumnes a qüestionar-se el seu entorn, formulin preguntes sobre les seves peculiaritats i plantegin solucions als problemes, tant propers com globals.

Recursos digitals

Birds of Paradise

Fragment del programa dedicat a les jungles de la sèrie documental Our Planet, creada per Netflix en col·laboració amb WWF (Fons Mundial per la Natura).

Durada: 4'25"

Enllaç al fragment del documental: <https://www.ourplanet.com/en/video/birds-of-paradise>

Enllaç a la pàgina web oficial Our Planet, on es poden trobar més vídeos i material per treballar a l'aula: <https://www.ourplanet.com/es/>

¿Vivirías en una burbuja flotando en el cielo?

Xerrada protagonitzada per l'artista argentí Tomàs Saraceno (present a la col·lecció de la Fundació Sorigué), on parla de l'Aerocè, una nova era centrada en la sostenibilitat que deixaria enrere l'Antropocè.

Durada: 10'56"

Enllaç a la presentació:

https://www.ted.com/talks/tomas_saraceno_would_you_live_in_a_floating_city_in_the_sky?language=es

Calculadores de petjada ecològica

Des del moment en que ens aixequem al matí fins que anem a dormir, gairebé totes les activitats que realitzem i els béns materials que posseïm o que fem servir, impliquen consumir energia, i això avui dia significa contribuir a les emissions a l'atmosfera. La petjada de carboni és una mesura d'aquesta contribució personal al canvi climàtic, a partir de les emissions de CO₂ que generen les nostres activitats quotidianes. Alguns exemples:

Un habitant de Catalunya emet de mitjana un total de 8,4 tones de CO₂ l'any.
Un trajecte d'anada i tornada Barcelona-Madrid en avió suposa emetre 409 kg de CO₂.
Un trajecte d'anada i tornada Barcelona-Madrid en tren suposa emetre 80 kg de CO₂.
Un trajecte d'anada i tornada Barcelona-Madrid en cotxe de benzina suposa emetre 209 kg de CO₂.

Al següent enllaç trobareu a la vostra disposició models de calculadora de petjada de carboni per esbrinar les emissions associades a la nostra vida en diferents àmbits:

<https://www.upf.edu/web/upfsostenible/calculadores-de-petjada-ecologica>

El bodegón español en el Prado

Pàgina web de l'exposició homònima que va organitzar el museu madrileny.

En el següent enllaç hi trobareu recursos per aprofundir en aquest gènere pictòric:

<https://www.museodelprado.es/actualidad/exposicion/el-bodegon-espaol-en-el-prado/af0b4364-0db3-4317-8ee1-901f6cf74df0>

Veritats de mentida

Documental de *Sense Ficció* (TV3), sobre la *postveritat* i les *fake news*, tema de fervent actualitat, en un moment on les xarxes socials permeten la fàcil manipulació de l'opinió pública i els mitjans de comunicació es troben constantment qüestionats per la seva rigorositat.

Durada: 65'

Enllaç al documental: <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/sense-ficcio/veritats-de-mentida/video/5669141/>

Nosedive (+16)

Primer capítol de la tercera temporada de la sèrie de ciència ficció *Black Mirror* (Netflix). En un univers alternatiu, l'estatus social de cadascú ve determinat per la seva classificació en un ranking generat per una aplicació on es registren i puntuen les activitats diàries i totes les interaccions socials.

Durada: 63'

Capítol disponible a la plataforma Netflix

Antropocè: paraula derivada dels vocables grecs 'anthropos' (home) i 'kainos' (nou). Terme implantat l'any 2000, es tractaria d'un temps o època caracteritzada per l'efecte de l'acció humana vers el planeta, i es considera per part de la comunitat científica l'era en què es troba la humanitat actualment, posterior a l'Holocè.

Aquilègia: o *Aquilegia vulgaris* és una espècie vegetal de la família de les ranunculàcies. És una planta herbàcia perenne, les seves tiges poden arribar als 120 cm d'altura i les seves fulles són de color verd fosc. Es tracta d'una planta d'alta toxicitat, doncs conté unes substàncies a les seves arrels que ingerides en grans quantitats poden arribar a ser mortals.

Canvi climàtic: alteració del clima i les temperatures de la Terra, que afecta els ecosistemes i origina canvis que directa o indirectament són produïts per l'activitat humana.

Centrifugal soul: o 'ànima centrífuga' és una teoria que planteja el psicòleg Geoffrey Miller per referir-se a que l'evolució humana es desenvolupa més en la part social d'aparentar (l'exterior), amb la finalitat d'atreure als altres, i no tant en la part més interna i personal. Com a resultat, trobem un gran espai buit en l'interior, atès que s'ha projectat tot cap a l'exterior.

Desenvolupament sostenible: forma de desenvolupament que satisfà les necessitats del present sense comprometre les del futur, preservant la integritat de l'ecosistema i la biodiversitat del planeta.

Instal·lació: proposta artística contemporània que implica l'ocupació d'un espai, la seva ordenació o modificació a través de la col·locació d'una sèrie d'elements que poden ser de tot tipus. Pot ocupar un espai interior o un espai exterior i no limitat.

Natura morta o *bodegó*: és un gènere pictòric que engloba la representació d'objectes inanimats i animals morts en un espai determinat, normalment de caire domèstic. Els més habituals són aquells que representen aliments. Té el seu origen en l'antiguitat, tot i que va ser especialment popular en l'art occidental del segle XVII.

Petjada ecològica: indicador per il·lustrar l'impacte de l'acció humana sobre el medi. Es tracta d'un càlcul de l'àrea de sòl que cada individu necessita per obtenir els recursos existents al planeta que consumeix i assimilar els residus que genera.

Taumàtrop: joguina òptica utilitzada per crear una sensació de moviment. Es tracta d'un disc amb dues imatges, una a cada banda, que l'espectador veu que es fusionen quan el disc gira sobre ell mateix. Data de 1824 i la seva invenció s'atribueix a John Ayrton Paris.

Vanitas: en llatí, vanitat. Modalitat pictòrica inclosa dins el gènere natura morta o bodegó, especialment popular durant el Barroc. D'alt contingut simbòlic, les *vanitas* representen la fugacitat de la vida i la inutilitat dels plaers mundans davant la certesa de la mort.

Young British Artists: Grup d'artistes contemporanis, la majoria dels quals van rebre formació acadèmica al Goldsmiths' College de Londres durant els anys 80 i van participar a la trascendental mostra "Sensation: Young British Artists From Saatchi Collection" organitzada a la Royal Academy de Londres el 1997. Els caracteritza l'ús de materials inusuals i diversos i les seves creacions xocants i controvertides.

Zoòtrop: joguina òptica basada en el fenomen de la persistència retinal per crear la il·lusió de moviment. Consta d'un cilindre o tambor dins del qual se succeeixen imatges que mostren les diferents fases d'una acció. El zoòtrop va ser inventat per William George Horner el 1834.

FEM UN ANIMALARIUM!

FUNDACIÓ
SORIGUÉ

Què és un animalarium?

Un animalàrium és una col·lecció d'animals inventats a partir de retalls, imatges impreses i fotografies. Utilitzant la tècnica del collage, podem barrejar parts d'éssers diferents i inventar-nos els nostres propis animals!

Mat Collishaw i els animals

A l'exposició Mat Collishaw. The End of Innocence, de la Fundació Sorigué, l'artista ens presenta un conjunt d'obres inspirades amb la natura, els animals, la contaminació i el medi ambient.

T'agradaria crear el teu propi animalarium?

Doncs, comencem!

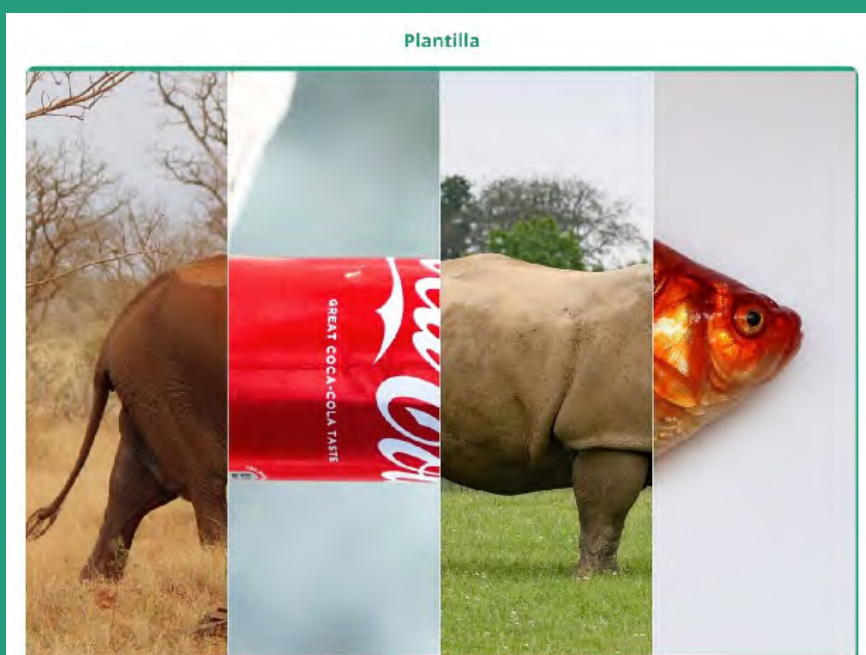
Què necessitem?

- Tisoires
- Barra de cola
- Plantilles (es poden imprimir tantes com es vulgui, les trobareu a continuació)
- Colors
- Fotografies d'animals (es poden imprimir tantes vegades com es vulgui, les trobareu a continuació)

Pas a pas:

- 1 Retallem les parts dels animals i els elements que apareixen a les fotografies. També pots buscar fotografies de revistes o diaris que tinguis per casa!
- 2 Juguem a juntar i barrejar animals amb elements diversos (plàstics, residus..) i creem un animal nou.
- 3 Enganxem el nou animal a la plantilla. Podem combinar els retalls amb parts dibuixades.
- 4 Pensem un nom de l'animal i de què s'alimenta.

Exemple

Quin nom té? Llaunahipopeix

On viu? Als rius contaminats

De què s'alimenta?

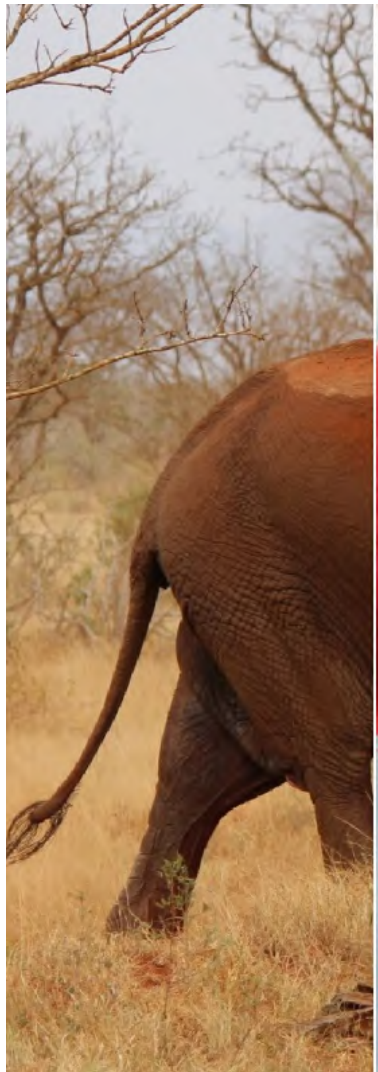
De llaunes i altres residus

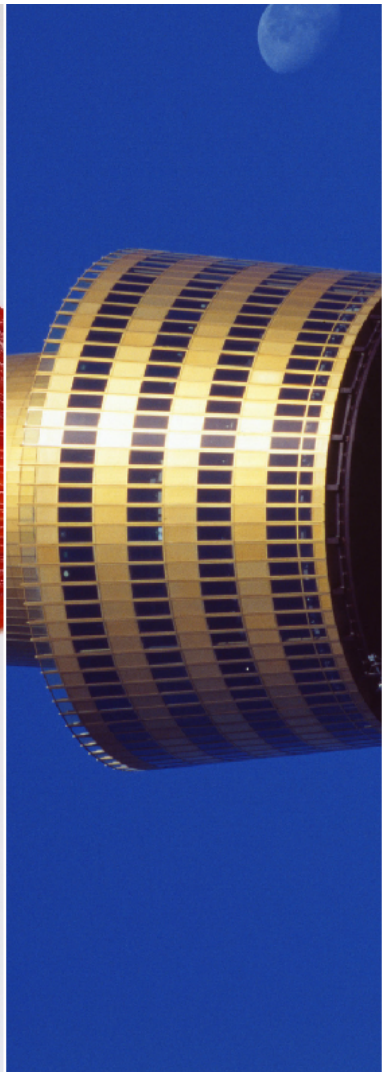

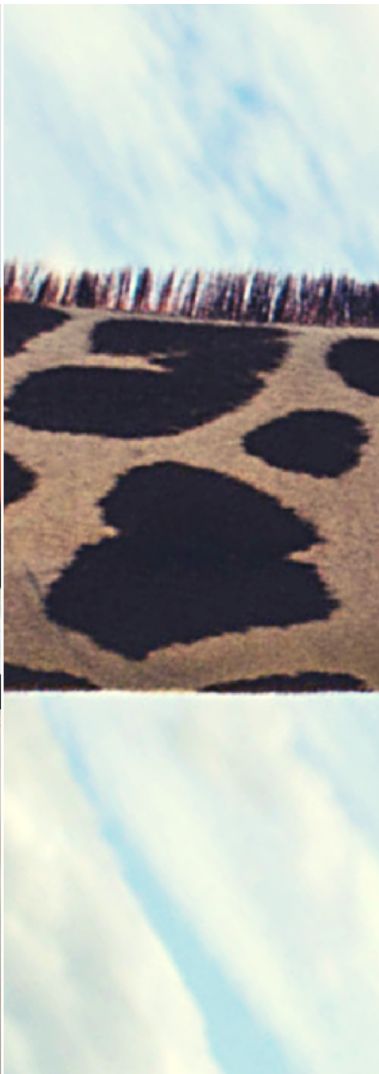
Quin nom té?

On viu?

De què s'alimenta?

FEM UN BODEGÓ!

FUNDACIÓ
SORIGUÉ

Què és un bodegó?

També anomenats **natures mortes**, els bodegons són representacions d'objectes inanimats, com aliments, que es retraten en espais domèstics. Es tracta d'un gènere força antic que es va popularitzar, sobretot, en la pintura del segle XVII.

Mat Collishaw i els bodegons

A l'exposició Mat Collishaw. The End of Innocence, l'artista ens presenta un conjunt d'obres inspirades amb la natura i la història de l'art. Prenent com a referents altres artistes, Collishaw crea la seva pròpia versió dels bodegons.

T'agradaria crear el teu propi bodegó?
Doncs, comencem!

Què necessitem?

- Aliments, flors i altres objectes que vulguis
- Un fons negre (de roba, cartolina... el què trobis!)
- Una càmera
- Una taula
- Una llanterna

Pas a pas:

- 1 Preparem la taula i li posem el fons negre.
- 2 Col·loquem els aliments i objectes del bodegó segons el nostre criteri, fent una composició estètica dels elements.
- 3 Amb la llanterna, aportem un punt de llum artificial per tal d'emfatitzar les ombres.
- 4 Fem una fotografia del bodegó amb la càmera!

Example

Natura Morte (1994), Mat Collishaw

FEM UN TAUMÀTROP!

FUNDACIÓ
SORIGUÉ

Què és un taumàtrop?

Un taumàtrop consisteix en un disc amb dues imatges diferents en ambdós costats i una corda elàstica al mig. Les dues imatges s'uneixen estirant la corda entre els dits, fent girar el disc i canviar de cara ràpidament. El gir del disc produeix la il·lusió òptica que les dues imatges estan juntes.

Mat Collishaw i les il·lusions òptiques

A l'exposició Mat Collishaw. The End of Innocence, de la Fundació Sorigué, l'artista ens presenta un conjunt d'obres on utilitza diversos mecanismes per a generar il·lusions òptiques.

T'agradaria crear la teva pròpia il·lusió òptica?

Doncs, comencem!

Què necessitem?

- Foli de cartolina DIN A4
- Tisoires
- Fil elàstic
- Llapis
- Compàs (o algun motlle rodó per dibuixar un cercle)
- Foli DIN A4
- Colors
- Grapadora
- Barra de cola
- Perforadora de paper (o màquina de fer forats)

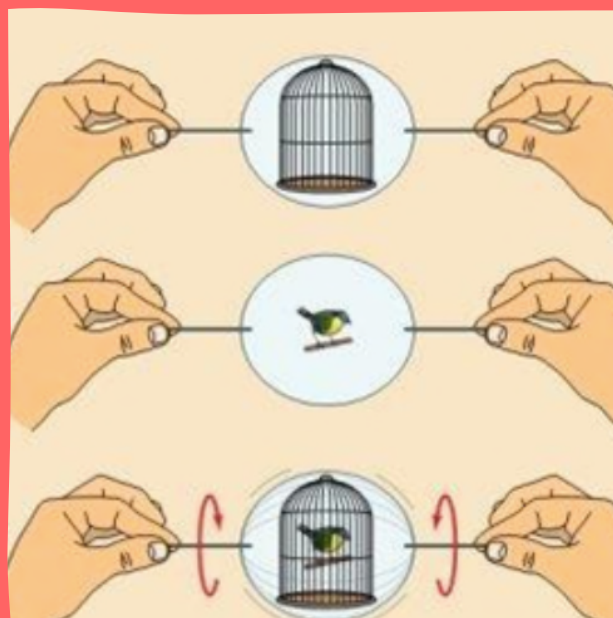
Pas a pas:

- 1 Per fer un taumàtrop hem d'agafar un foli de cartolina DIN A4 retallat per la meitat i retallar-hi un cercle (podem ajudar-nos amb un compàs). Haurem de fer-ho dues vegades per tal d'aconseguir dos cercles retallats.
- 2 Per cada rodona de paper hem de pensar quina acció volem que s'hi desenvolupi, transformant-la en dos dibuixos, que haurem de fer als cercles. Es tracta de pintar dos elements que es complementin, com per exemple, un ocell en una cara i una gàbia a l'altra (d'aquesta manera, ens provoca una il·lusió de veure l'ocell dins la gàbia).
- 3 Un cop acabats els dibuixos, els hem d'enganxar a la cartolina rodona tenint en compte la direcció dels dibuixos.
- 4 Una vegada secs, es fan dos forats als extrems horitzontals del dibuix amb una perforadora de paper o màquina de fer forats per enquadrar.
- 5 A cada forat hi lligarem una goma elàstica. Les gomes ens permetran fer girar els extrems de la cartolina i així generar moviment i ensenyar la nostra creació.

I... ja podem jugar amb el taumàtrop!

Fes girar el taumàtrop com a la imatge del costat i observa la il·lusió!

Si t'ha agradat, en pots fer un altre de diferent!

FEM UNA BALDUFÀ ÒPTICA

Què és?

Una baldufa òptica consisteix en una baldufa, feta artesanalment, pensada per a generar una il·lusió òptica amb el seu moviment.

Això s'aconsegueix a través del seu disseny i dels seus colors.

Mat Collishaw i les il·lusions òptiques

A l'exposició Mat Collishaw. The End of Innocence, l'artista ens presenta un conjunt d'obres on utilitza diversos mecanismes per a generar il·lusions òptiques, a través de formes, colors i llum.

T'agradaria crear la teva pròpia baldufa òptica?

Doncs, comencem!

Què necessitem?

- Un CD
- Una cartolina blanca
- Colors i retoladors
- Una moneda
- Tisores

Pas a pas:

- 1** Primer hem d'agafar un CD i resseguir el seu contorn sobre la cartolina. Si no tenim cartolina, podem crear el nostre suport, enganxant un foli a un cartró.
- 2** El cercle que hem dibuixat serà la nostra baldufa, així que ara hem de retallar-la.
- 3** Seguidament, ens toca dissenyar-la. Intentem jugar amb els colors oposats i amb elements senzills, amb formes que s'expandeixin des del centre cap a enfora.
- 4** Quan acabem de pintar el disseny, col·loquem una moneda, plantada, just al centre del cercle i la marquem. Posteriorment, dobleguem una mica el cercle per tal de poder retallar la marca que hem fet. Ull! L'obertura ha de ser prou estreta per a que la moneda hi quedi fixada.

I... ja podem jugar amb la baldufa!

La moneda ens permet fer girar la baldufa, i veure com els seus colors es fusionen.

Pots fer tants dissenys com vulguis!

